

**A Magyar Nemzeti Bank
7/2019. (IV.1.) számú ajánlása**

**a pénzügyi intézmények pénzmosási és terrorizmus finanszírozási kockázatainak értékeléséről,
és a kapcsolódó intézkedések meghatározásáról**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése azon tényezőknek a meghatározásával kapcsolatosan, amelyeket az MNB által felügyelt hitelintézeteknek és pénzügyi szolgáltatóknak az üzleti kapcsolatok létesítéséhez vagy az üzleti megbízások teljesítéséhez kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok (a továbbiakban: ML/TF) értékelése során javasolt figyelembe venniük. Az ajánlás meghatározza továbbá, hogy az MNB által felügyelt hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatók miként állapítsák meg az ügyfél-átvilágítási intézkedéseik szintjét úgy, hogy az arányos legyen az általuk feltárt ML/TF kockázattal.

Az ajánlás közzétételével az MNB olyan eszközöket kíván biztosítani, amelyek segítségével a felügyelt hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatók pénzmosás- és terrorizmusfinanszírozás megelőzési (a továbbiakban: AML/CFT) tevékenységük során a kockázatalapú megközelítés elvárásainak megfelelően tudják kialakítani belső kockázatértékelésüket az egyes ügyfelek szintjén is specializált módon.

Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette az európai pénzügyi felügyeleti hatóságok (ESA-k) által 2018. január 4-én¹, valamint 2017. április 7-én² kiadott iránymutatásokban foglaltakat (a továbbiakban együtt: ESA Iránymutatások). Az MNB az ESA Iránymutatásokban megfogalmazott elvárásokat alapul véve jelen ajánlásban határozza meg a felügyelt hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatók által követendő gyakorlatot.

Az ajánlás az egyes üzleti kapcsolatok és az üzleti megbízások kockázatainak felmérésére, értékelésére összpontosít, amelyet az MNB által felügyelt hitelintézeteknek és pénzügyi szolgáltatóknak szükséges figyelembe venniük a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 27. §-a, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt hitelintézetekre és pénzügyi szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól szóló 45/2018. (XII. 17.) MNB Rendelet (a továbbiakban: MNB Rendelet) 23-29. § előírásai alapján elkészítendő saját pénzmosással és terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos kockázatértékelésük során.

Az ajánlásban ismertetett tényezők és intézkedések nem teljeskörűek, és a felügyelt hitelintézeteknek és pénzügyi szolgáltatóknak adott esetben más tényezőket és intézkedéseket is javasolt figyelembe venniük.

¹ https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Guidelines%20on%20Risk%20Factors_HU_04-01-2018.pdf

² [https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Joint%20Guidelines%20on%20risk-based%20supervision_HU%20\(ESAs%202016%2072\).pdf#search=2016%2072](https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Joint%20Guidelines%20on%20risk-based%20supervision_HU%20(ESAs%202016%2072).pdf#search=2016%2072)

Az ajánlás címzettjei a Pmt. 3. § 16. pontjában meghatározott hitelintézetek és a 3. § 28. pontjában meghatározott pénzügyi szolgáltatók (a továbbiakban együtt: szolgáltató).

II. Értelmező rendelkezések

Jelen ajánlás alkalmazásában:

- a. „magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok”: olyan országok, amelyek a továbbiakban meghatározott kockázati tényezők alapján magasabb ML/TF kockázatot jelentenek. Ez a kifejezés magában foglalja többek között, de nem kizárólag a „kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokat”, amelyeknek az AML/CFT-t célzó nemzeti rendszereit olyan stratégiai hiányosságok jellemzik, amelyek jelentős veszélyt jelentenek az Európai Unió pénzügyi rendszerére nézve (Pmt. 3. § 31. pont).
- b. „ügyleti megbízás”: olyan ügylet, amelynek végrehajtására a Pmt. 3. § 44. pontjában meghatározott eseti jogviszony keretében kerül sor.
- c. „összevont számla” (pooled account): valamely ügyfél – például ügyvéd vagy közjegyző – által a megbízói pénzügyi tartása érdekében nyitott bankszámla. Az ilyen számlákon a megbízók pénze keveredik, de a megbízók közvetlenül nem tudják utasítani a bankot ügyletek lebonyolítására.
- d. „kockázat”: az ML/TF kockázat felmerülésének hatása és valószínűsége. A kockázat az eredendő kockázatra, azaz a kockázatcsökkentés előtt fennálló kockázatszintre utal, nem pedig a fennmaradó kockázatra, azaz a kockázatcsökkentés után fennálló kockázatszintre.
- e. „kockázati tényezők”: olyan változók, amelyek önmagukban vagy egymással ötvözve növelhetik vagy csökkenthetik valamely üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízás okozta ML/TF kockázatot.
- f. „kockázatalapú megközelítés”: olyan megközelítés, amelynek során a felügyeletet ellátó hatóságok és a szolgáltató feltárják, értékelik és megértik azokat az ML/TF kockázatokat, amelyeknek a szolgáltató ki van téve, és e kockázatokkal arányos, AML/CFT intézkedéseket foganatosítanak.
- g. „pénzeszközök forrása”: egy ügyletben szereplő pénzeszköz legális vagy illegális forrásból való származására vonatkozó adat. Ilyen legális hivatkozások lehetnek például az öröklés, kártérítés, polgári jogi szerződésből származó jogosultság annak nevesítésével, munkaviszonyból származó bérjövedelem, külszolgálatért kapott jövedelem, egyéb jövedelem, árfolyamnyereség, nyereség, osztalék.

III. A kockázatértékelés és -kezelés általános kérdései

1. Az MNB elvárja, hogy a kockázatértékelés két különböző, de egymással összefüggő lépésből álljon:
 - a. az ML/TF kockázati tényezők feltárása és értékelése; valamint
 - b. az ML/TF kockázat mértékéhez arányosan társított intézkedések megjelölése.
2. A szolgáltatónak szükséges felderítenie, hogy az üzleti kapcsolat létesítése vagy ügyleti megbízás teljesítése következtében milyen ML/TF kockázatnak van kitéve és milyen kockázatok fenyegetik őt. Az üzleti kapcsolatokhoz vagy ügyleti megbízásokhoz kapcsolódó ML/TF kockázatok feltárásakor a szolgáltatónak vizsgálnia szükséges a releváns kockázati tényezőket, többek között az ügyfele kilétét, a működési helye szerinti országokat vagy földrajzi területeket, az ügyfél által igényelt termékeket, szolgáltatásokat és ügyleteket, valamint a szolgáltató által e termékek, szolgáltatások és ügyletek biztosításához igénybe vett csatornákat. A szolgáltatónak átfogó és egységes szemléletet javasolt alkalmaznia a helyzethez kapcsolódó kockázatra, és javasolt figyelembe vennie, hogy amennyiben a

jogszabályok másként nem rendelkeznek, az elszigetelt kockázati tényezők nem feltétlenül sorolják az üzleti kapcsolatot magasabb vagy alacsonyabb kockázati kategóriába.

3. Elvárt, hogy a szolgáltató biztosítsa, hogy megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésére a kockázatalapú stratégia végrehajtására és az AML/CFT feladatokkal közvetlenül vagy közvetetten foglalkozó állománya megfelelő ismeretekkel és tudással rendelkezzen az alkalmazandó jogi és szabályozási AML/CFT keretrendszeréről, és hogy megfelelően legyenek képezve a megbízható döntéshozatal érdekében.
4. A MNB jó gyakorlatnak tartja, hogy a kockázati tényezők súlyozásakor a szolgáltató biztosítsa a következőket:
 - a. a súlyozást indokolatlanul ne befolyásolja csupán egyetlen tényező;
 - b. gazdasági vagy nyereségen alapuló megfontolások ne befolyásolják a kockázat minősítését;
 - c. a súlyozás lehetőség szerint ne vezessen olyan helyzethez, amelyben egyetlen üzleti kapcsolat sem sorolható magas kockázati kategóriába;
 - d. az ügyfelek kockázati besorolásai kerüljenek az informatikai rendszerekben rögzítésre és azok naprakészességét kockázatértékeléstől és a szolgáltató méretétől függően a rendszerbe épített automatizált informatikai megoldások támogassák;
 - e. a jogszabályokban meghatározott, minden esetben magas ML kockázatot jelentő helyzetekre vonatkozó rendelkezéseket ne írassa felül a szolgáltató súlyozása; valamint
 - f. a szolgáltató kockázatértékelése ne csak kizárólagos automatizmusokra épüljön, szükség esetén a szolgáltató felülírassa az automatikusan generált kockázati értékszámokat. A kérdéses értékszámok felülírására vonatkozó döntés indokolását minden esetben visszakereshetően rögzíteni szükséges.
5. Amennyiben a szolgáltató automatizált informatikai rendszereket alkalmaz az üzleti kapcsolatok vagy az üzleti megbízások kategorizálása céljából történő kockázatok értékelésére, és e rendszereket nem házon belül fejleszti, hanem külső szolgáltatótól vásárolja meg, célszerű megismernie a rendszer működését, valamint, hogy miképp kombinálja a kockázati tényezőket az általános kockázati érték kiszámításához. A szolgáltatónak mindig szükséges meggyőződnie arról, hogy a kiosztott értékszámok a ML/TF kockázatra vonatkozó saját értelmezését tükrözik, továbbá ezt bizonyítania szükséges a felügyeletet ellátó hatóságnak.
6. A szolgáltatónak az ügyfeleihez – többek között az ügyfelek tényleges tulajdonosaihoz – kapcsolódó kockázat feltárásakor javasolt figyelembe vennie a következő kockázati tényezőket:
 - a. az ügyfél és az ügyfél tényleges tulajdonosának üzleti vagy szakmai tevékenysége;
 - b. az ügyfél és az ügyfél tényleges tulajdonosának hírneve; valamint
 - c. az ügyfél és az ügyfél tényleges tulajdonosának jellege és viselkedése.
7. Az ügyfél vagy az ügyfél tényleges tulajdonosának üzleti vagy szakmai tevékenységéhez kapcsolódó kockázat mérlegelésekor többek között a következő kockázati tényezők lehetnek relevánsak:

- a. Az ügyfélnek vagy a tényleges tulajdonosának kapcsolata van olyan ágazatokkal, amelyekhez általában magasabb korrupciós kockázat kapcsolódik, például az építőiparral, a gyógyszeriparral és az egészségügyi ellátással, a hadiiparral, a bányászattal és a közbeszerzéssel.
 - b. Az ügyfélnek vagy a tényleges tulajdonosának kapcsolata van olyan ágazatokkal, amelyekhez magasabb ML/TF kockázat kapcsolódik, például bizonyos pénzforgalmi szolgáltatókkal, kaszinókkal vagy nemesfém-kereskedőkkel.
 - c. Az ügyfélnek vagy a tényleges tulajdonosának kapcsolata van olyan ágazatokkal, amelyek nagymennyiségű készpénzt használnak.
 - d. A jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet ügyfél esetén az alapításának célja, illetve az üzleti tevékenységének típusa.
 - e. Az ügyfélnek belföldi, vagy a külföldi politikai kapcsolatai vannak, például kiemelt közszereplő, vagy a tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő. Az ügyfélnek vagy a tényleges tulajdonosának más releváns kapcsolata van kiemelt közszereplővel, például az ügyfél bármelyik vezető tisztviselője kiemelt közszereplő, aki meghatározó befolyást gyakorol az ügyfél vagy a tényleges tulajdonosa felett. Amennyiben az ügyfél vagy a tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő, a szolgáltatónak a Pmt. 19. §-ával összhangban mindig fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia.
 - f. Az ügyfélnek vagy a tényleges tulajdonosának egyéb kiemelt pozíciója van, vagy olyan kiemelt közfeladatot lát el, amely lehetővé teszi, hogy személyes haszonszerzés céljából visszaéljen ezzel a pozícióval. Például olyan vezető beosztású személy, aki befolyásolni tudja a közbeszerzési szerződések odaítélését, magas rangú sporttestületek, vagy kiemelt sportszövetség döntéshozó tagja, vagy olyan személy, aki befolyásolhatja a kormányt és más vezető beosztású döntéshozókat.
 - g. Az ügyfél olyan jogi személy, amelynek tényleges tulajdonosára vonatkozó megbízható információk nyilvános hozzáférhetőségét biztosító, végrehajtható adatközlési követelmények vonatkoznak, például olyan tőzsdén jegyzett részvénytársaság, amely a tőzsdei jegyzés feltételeként előírja az adatközlést.
 - h. Az ügyfél hatékony AML/CFT rendszerrel rendelkező országból származó, a saját nevében eljáró hitelintézet vagy pénzügyi intézmény, és a helyi AML/CFT felügyelet alá tartozik, illetve az ügyfél ellen az utóbbi években esetlegesen felügyeleti szankciókat vagy végrehajtást rendeltek el az AML/CFT-t kötelezettségeknek vagy egyéb jogszabályi követelményeknek való nem megfelelés miatt.
 - i. Az ügyfél alacsony szintű korrupcióval rendelkező országból származó közigazgatási hatóság vagy vállalkozás.
 - j. Az ügyfél vagy az ügyfél tényleges tulajdonosának háttere összhangban van-e azzal, amit a szolgáltató az ügyfél vagy tényleges tulajdonosának korábbi, jelenlegi vagy tervezett üzleti tevékenységével, vállalkozásainak forgalmával, a pénzeszközök forrásával kapcsolatban tud.
8. Az ügyfél vagy a tényleges tulajdonosa megítéléséhez kapcsolódó kockázat meghatározásához releváns kockázati tényezők:
- a. Kedvezőtlen média hírek vagy más releváns információforrások vannak az ügyfélről, például felmerültek az ügyféllel vagy tényleges tulajdonosával szemben bűncselekményre vagy terrorizmusra vonatkozó vádak. A szolgáltatónak az állítások hitelességét – egyéb megfontolások mellett – az adatforrás minősége és függetlensége, valamint ezen állítások tartós megjelenése

alapján javasolt meghatározni. A szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie, hogy a büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletek hiánya nem feltétlenül elegendő a kockázatok elvetéséhez.

- b. Az ügyfél, tényleges tulajdonosa vagy velük közismerten közeli kapcsolatban álló bármely személy vagyonát befagyasztották közigazgatási vagy büntetőeljárás következtében, illetve terrorizmusra vagy terrorizmusfinanszírozásra vonatkozó vádak miatt.
 - c. A szolgáltatónak tudomása van arról, hogy az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa a múltban szokatlan tranzakciós bejelentésekben szerepelt.
 - d. A szolgáltatónak olyan házon belüli információja van az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa feddhetetlenségéről, amelyet például régóta fennálló üzleti kapcsolat során szerzett.
9. Az ügyfél, vagy a tényleges tulajdonos jellegéhez, vagy viselkedéséhez kapcsolódó kockázat mérlegelésekor az alábbi kockázati tényezők lehetnek relevánsak; a szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie, hogy kezdetben e kockázati tényezők közül nem mind nyilvánvaló; előfordulhat, hogy csak az üzleti kapcsolat létesítését követően merülnek fel:
- a. Az ügyfél elfogadható indokkal rendelkezik ahhoz, hogy nem tudja megbízható módon igazolni személyazonosságát, esetleg azért, mert menedékkérő.
 - b. A szolgáltatónak kétségei vannak az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa kilétének valódiságát vagy pontosságát illetően.
 - c. Arra utaló jelek vannak, hogy az ügyfél esetleg az üzleti kapcsolat létesítésének elkerülésére törekszik, például az ügyfél egy ügyletet vagy több egyszeri ügyletet hajt végre, miközben az üzleti kapcsolat létesítése gazdasági szempontból racionálisabb lenne.
 - d. Ha az ügyfél tulajdonosi és ellenőrzési struktúrája összetett vagy átláthatatlan, vizsgálni szükséges annak kereskedelmi vagy jogszerű magyarázatát.
 - e. Az ügyfél bemutatóra szóló részvényeket bocsát ki, vagy részvényesi meghatalmazottjai vannak.
 - f. Az ügyfél olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely vagyonkezelőként működik.
 - g. Az ügyfél tulajdonosi és ellenőrzési struktúrájában végbemenő indokolatlan változások.
 - h. Az ügyfél olyan ügyleteket hajt végre, amelyek összetettek, szokatlanul vagy váratlanul nagyösszegűek vagy típusúak, és amelyeknek nincs látható gazdasági vagy nyilvánvalóan jogszerű célja vagy kereskedelmi magyarázata. Feltételezhető, hogy az ügyfél megpróbál kikerülni például a Pmt. 6. §-ban meghatározott küszöbérték alól.
 - i. Az ügyfél szükségtelen vagy észszerűtlen mértékű titoktartást kér. Például az ügyfél vonakodik az ügyfél-átvilágítási információk megosztásától, vagy úgy tűnik, hogy leplezni akarja üzleti tevékenységének valódi jellegét.
 - j. A szolgáltató elvárja, hogy az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa pénzeszközének forrása könnyen megmagyarázható legyen például a foglalkozásával, örökséggel vagy a befektetéseivel. Vegye figyelembe továbbá, hogy az ügyfél használja-e azokat a termékeket, illetve igénybe veszi-e azokat a szolgáltatásokat, amelyekre az üzleti kapcsolat létesítésekor igényt tartott.
 - k. A külföldi ügyfél igényei jobban kiszolgálhatók lennének máshol. Megbízható gazdasági és jogszerű magyarázatot kérni arra, hogy az ügyfél az igényelt pénzügyi szolgáltatástípust kéri. A szolgáltató vegye figyelembe, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 282/A. § (2) bekezdése tartalmazza az EGT-államban tartózkodásra jogosult fogyasztók számára az alapszintű fizetési számla nyitásához fűződő jogot, ez a jog azonban

csak abban az esetben alkalmazandó, ha a hitelintézetek eleget tudnak tenni az AML/CFT kötelezettségeiknek.

- I. Az ügyfél olyan nonprofit szervezet, amelynek tevékenységeivel terrorizmusfinanszírozás céljából vissza lehet élni.

10. Az országokhoz és a földrajzi területekhez kapcsolódó kockázat feltárása során a szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie az alábbi tényezőket:

- a. az ügyfél és tényleges tulajdonosának lakóhelye vagy székhelye szerinti országok;
- b. az ügyfél és tényleges tulajdonosának főtevékenysége szerinti országok; valamint
- c. azok az országok, amelyekkel az ügyfél és tényleges tulajdonosa személyes kapcsolatban áll.

11. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a szolgáltató figyelembe veszi, hogy az egyes országok és földrajzi területek kockázati tényezőinek viszonylagos jelentőségét gyakran az üzleti kapcsolat jellege és célja határozza meg:

- a. Amennyiben az üzleti kapcsolat során felhasznált pénzeszközök külföldön keletkeztek, különösen lényeges az ország pénzmosáshoz kapcsolódó bűnügyi fertőzöttsége és az ország jogrendszerének hatékonysága;
- b. Amennyiben a pénzeszközök olyan országból érkeznek, illetve azokat olyan országba küldik, amelyben ismert terrorista bűncselekményeket elkövető csoportok működnek, a szolgáltatónak az üzleti kapcsolat céljára és jellegére vonatkozó ismeretei alapján mérlegelnie szükséges, hogy ez várhatóan milyen mértékben adhat okot gyanúra;
- c. Amennyiben az ügyfél hitelintézet vagy pénzügyi intézmény, a szolgáltató fordítson különös figyelmet az ország AML/CFT rendszerének megfelelőségére, valamint az AML/CFT felügyelet hatékonyságára;
- d. Amennyiben az ügyfél valamilyen egyéb jogi konstrukció vagy bizalmi vagyonkezelő, a szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie, hogy az ügyfél – és adott esetben a tényleges tulajdonosa – bejegyzett székhelye szerinti ország ténylegesen milyen mértékben felel meg az átlátható adózásra vonatkozó nemzetközi standardoknak.

12. Az MNB álláspontja szerint valamely ország AML/CFT rendszerének hatékonysága meghatározásához a szolgáltatónak elsődlegesen a következő kockázati tényezőket szükséges figyelembe vennie:

- a. Az ország AML/CFT rendszerét a Pmt. 3. § 31. pontjával összhangban stratégiai hiányossággal rendelkezőként határozta meg.
- b. A szolgáltató olyan harmadik országokban illetőséggel rendelkező vagy letelepedett természetes vagy jogi személyekkel bonyolít ügyletet, amely országok magas ML/TF kockázatot jelentenek, a szolgáltatónak mindig fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia.
- c. Egynél több hiteles és megbízható forrásból származó információ szükséges az ország AML/CFT ellenőrzéseinek minőségére – többek között a végrehajtási intézkedések és a felügyelet minőségére és hatékonyságára – vonatkozóan. A lehetséges források többek között a következők: a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF), illetve az e munkacsoporthoz hasonló regionális testületek (FSRB-k) kölcsönös értékelési jelentései (jó kiindulópontot jelentenek a következők: a vezetői összefoglalója és fő megállapításai, valamint a 10., a 26. és a 27. ajánlásnak, illetve a 3. és a 4.

azonnali kimenetnek való megfelelés értékelése), továbbá a kiemelt kockázatot jelentő és nem együttműködő országokról készített FATF lista, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) értékelései és a pénzügyi ágazatot értékelő program (FSAP) keretében készült jelentések. A szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie, hogy a FATF- vagy az FSRB-tagság (például a Moneyval-tagság) önmagában nem jelenti azt, hogy az ország AML/CFT rendszere megfelelő és hatékony.

13. A szolgáltatónak javasolt figyelembe vennie, hogy a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényben meghatározottakkal egyenértékű követelményeket alkalmazó harmadik országokról szóló 28/2008. (X. 10.) PM rendelet 2017. június 26. napján hatályát veszítette. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató – a jogszabályok által megengedett mértékben – ezen ajánlással és az MNB Rendelet 4. fejezetében foglaltakkal összhangban azonosítsa az alacsonyabb kockázatot jelentő országokat. Az országokhoz kapcsolódó TF kockázat szintjének feltárása során a szolgáltatónak elsődlegesen a következő kockázati tényezőket javasolt figyelembe vennie:
 - a. Bűnüldözési vagy más hiteles és megbízható, nyilvános médiaforrásból származó, arra utaló információk, hogy valamely ország terroristák tevékenységeihez nyújt finanszírozást és támogatást, vagy ismert, hogy az országban vagy a területen terrorista bűncselekményeket elkövető csoportok működnek.
 - b. Az Egyesült Nemzetek Szervezete vagy az Európai Unió kiszabott-e az országra terrorizmussal, terrorizmusfinanszírozással vagy a tömegpusztító fegyverek elterjedésével kapcsolatos pénzügyi szankciót, embargót vagy egyéb intézkedést.
14. Egy ország átláthatóságának és adózási megfelelése mértékének meghatározásakor a szolgáltatónak a következő kockázati tényezőket javasolt figyelembe vennie:
 - a. Egynél több hiteles és megbízható forrásból származó információ szükséges arra vonatkozóan, hogy az ország adózási átláthatósága és jelentéstétele megfelel a nemzetközi szabályoknak, továbbá arra vonatkozó információ, hogy a gyakorlatban ténylegesen végrehajtják a releváns szabályokat. Lehetséges források például a következők: a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) adóügyi átláthatósággal és információcserével foglalkozó globális fórumának jelentései, amelyek az adóügyi átláthatóság és az információcsere céljából minősítik az országokat; az ország közös jelentéstételi standardon alapuló automatikus információcsere melletti elkötelezettségére vonatkozó értékelések; a 9., a 24. és a 25. FATF-ajánlásnak, illetve a 2. és az 5. azonnali következménynek való megfelelés FATF vagy FSRB-k általi értékelése; valamint az IMF-értékelések (például offshore pénzügyi központok IMF-munkatársak általi értékelései).
 - b. Az ország elköteleződött-e az automatikus információcsere vonatkozó, a G20-csoport által 2014-ben elfogadott közös jelentéstételi standard mellett, és azt hatékonyan végrehajtotta-e.
 - c. Az ország rendelkezik-e megbízható és hozzáférhető nyilvántartásokkal a tényleges tulajdonosokra vonatkozóan.
15. A pénzmosáshoz kapcsolódó alpbűncselekmények szintjéhez kapcsolódó kockázat feltárása során a szolgáltatónak többek között a következő kockázati tényezőket javasolt figyelembe vennie:

- a. A pénzmosáshoz kapcsolódó, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben meghatározott alaphűncselekmények – például a korrupciós bűncselekmények, a szervezett bűnözés, költségvetési csalás súlyosabban minősűlő esetei – szintjére vonatkozó, hiteles és megbízható nyilvános forrásból származó információk, például: korrupcióérzékelési indexek, az OECD megvesztegetés elleni egyezményének végrehajtásával kapcsolatos OECD-oroszágjelentések, valamint az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalának a globális kábítószerhelyzetről szóló jelentése.
- b. Egynél több hiteles és megbízható forrásból származó információ arra vonatkozóan, hogy az ország bűnűldözési és igazságszolgáltatási rendszere képes hatékony nyomozást és büntetőeljárást folytatni e bűncselekmények tárgyában.

A termék, a szolgáltatás vagy az ügylet átláthatóságához kapcsolódó lényeges kockázati tényezők:

16. A termékeikhez, szolgáltatásaikhoz vagy ügyleteikhez kapcsolódó kockázat feltárása során a szolgáltatónak a következőkhöz kapcsolódó kockázatot javasolt figyelembe vennie:
 - a. Vizsgálni szükséges, hogy a termékek vagy a szolgáltatások milyen mértékben teszik lehetővé az ügyfél, a tényleges tulajdonos vagy a tényleges tulajdonosi struktúrák anonimitásának megőrzését, illetve milyen mértékben segítik elő a kilétük elrejtését. Ilyen termékek és szolgáltatások például: bemutatóra szóló részvények, vagyonkezelői betétek, offshore gazdasági társaságok és bizonyos bizalmi vagyonkezelési konstrukciók, valamint alapítványok, amelyek felépülhetnek oly módon, hogy kihasználják az anonimitást és lehetővé teszik a fedőcégekkel vagy a bemutatóra szóló részvényeket birtokló részvényesekkel rendelkező társaságokkal való ügyletkötést.
 - b. Az üzleti kapcsolatban részt nem vevő harmadik fél utasításokat adhat, például bizonyos levelezőbanki kapcsolatok esetében.
17. A termék, a szolgáltatás vagy az ügylet összetettségéhez kapcsolódó kockázathoz kapcsolódóan a lényeges kockázati tényezők:
 - a. Az ügylet mennyire összetett, és abban több fél vagy több ország érintett-e. A termékek vagy a szolgáltatások lehetővé tesznek harmadik felek által teljesített fizetéseket, illetve elfogadnak túlfizetéseket akkor is, ha azokra rendes körűlmények között nem kellene számítani. A kockázat megítélésakor kockázat mérséklő tényező, ha a termékeket és a szolgáltatásokat az ügyfél saját, valamely másik pénzügyi intézmény által vezetett számlájáról teljesített átutalással finanszírozzák, amelyre az AML/CFT tekintetében a Pmt.-ben előírthoz hasonló standardok vonatkoznak, és amely felett a Pmt.-ben előírthoz hasonló felűgyeletet gyakorolnak.
 - b. Az új vagy innovatív termékéhez vagy szolgáltatásához kapcsolódó kockázatok, különösen abban az esetben, ha ez új technológiák vagy fizetési módok használatával jár.
18. A termék, a szolgáltatás vagy az ügylet értékéhez, vagy összegéhez kapcsolódó kockázathoz kapcsolódóan a lényeges kockázati tényezők:
 - a. A termékek és a szolgáltatások készpénzintenzívek, például a pénzforgalmi szolgáltatások, valamint bizonyos folyószámlák.

- b. A termékek és a szolgáltatások megkönnyítik, illetve ösztönzik a nagyösszegű ügyleteket. Mérlegelni szükséges az üzleti érték vagy a díjbevételek maximalizálását, mert ez korlátozhatja a termék vagy szolgáltatás ML/TF céljára történő felhasználását.
19. Az ügyfél által igénybe vett termékek vagy szolgáltatásokhoz kapcsolódó kockázat értékelésekor többek között az alábbi tényezőket javasolt figyelembe venni:
- a. Amennyiben az ügyfél nincs személyesen jelen az azonosításkor, szükséges lehet a személyazonossággal való visszaélés vagy csalás megakadályozására irányuló lépéseket megtenni.
 - b. Amennyiben az ügyfél azonosítását ugyanazon pénzügyi csoport valamely másik tagja végezte el, mérlegelni szükséges, hogy milyen mértékben támaszkodhat a szolgáltató erre az átvilágításra, mint biztosítékra arra vonatkozóan, hogy az ügyfél nem fogja kitenni túlzott ML/TF kockázatnak. Szükséges meggyőződni a szolgáltatónak arról, hogy a csoport tagja a Pmt. 22. § (5) bekezdésében meghatározottaknak megfelelő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazta.
 - c. Amennyiben az ügyfél átvilágítását harmadik fél, például egy nem a csoporthoz tartozó bank végezte el, szükséges annak vizsgálata, hogy a harmadik fél pénzügyi intézmény-e, vagy főtevékenysége kapcsolódik-e pénzügyi szolgáltatás nyújtásához.
20. Ajánlott dokumentálni, hogy milyen módon győződött meg a szolgáltató a következőkről:
- a. a harmadik fél az EGT-előírásoknak megfelelő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz és nyilvántartást vezet, továbbá felette a Pmt. 22. § (3) bekezdése a) pontjával összhangban AML/CFT kötelezettségeknek való megfelelés tekintetében felügyeletet gyakorolnak;
 - b. a harmadik fél kérésre haladéktalanul rendelkezésre bocsátja az azonosítási és átvilágítási dokumentumok másolatát, többek között a Pmt. 23. § (1)-(2) bekezdéseivel összhangban; valamint
 - c. a harmadik fél ügyfél-átvilágítási intézkedései olyan minőségűek, hogy azokra lehet támaszkodni.
 - d. Amennyiben az ügyfél átvilágítása függő ügynök útján, azaz nem közvetlenül a szolgáltatónál történt, szükséges meggyőződni arról, hogy az ügynök elegendő információt szerzett ahhoz, hogy a szolgáltató megismerje ügyfelét és az üzleti kapcsolathoz társuló kockázat szintjét.
 - e. Független vagy függő ügynökök igénybevétele esetén szükséges meggyőződni arról, hogy azok milyen mértékben vesznek részt az üzleti kapcsolat létesítésében, illetve ez hogyan befolyásolja a szolgáltatónak az ügyféllel kapcsolatos ismereteit és a folyamatban lévő kockázatkezelést.
 - f. Amennyiben a szolgáltató közvetítőt vesz igénybe, az alábbiakat javasolt megvizsgálnia: a közvetítő a Pmt. előírásaival összhangban lévő, AML kötelezettségek hatálya alá tartozó felügyelt személy-e; a közvetítő hatékony AML felügyelet alá tartozik-e illetve vannak-e arra utaló jelek, hogy a közvetítő a hatályos AML jogszabályoknak vagy szabályozásnak való megfelelése nem megfelelő, például a közvetítőt szankcionálták AML/CFT kötelezettségek megsértéséért; valamint, hogy a közvetítő magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található-e. Amennyiben valamely harmadik fél kiemelt kockázatot jelentő, a Bizottság által stratégiai hiányossággal rendelkezőként meghatározott harmadik országban van bejegyezve, a szolgáltató nem hagyatkozhat e közvetítőre. Mindazonáltal a jogszabályoknak megfelelően hagyatkozhatnak a közvetítőre, amennyiben az az Európai Unióban alapított másik szolgáltató fióktelepe vagy többségi tulajdonú leányvállalata, és a szolgáltató meggyőződött arról, hogy a közvetítő

maradéktalanul megfelel a Pmt. 15. fejezetében foglaltaknak megfelelő csoportszintű politikáknak és eljárásoknak.

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

21. A szolgáltató – a jogszabályok által megengedett mértékben – alkalmazhat egyszerűsített ügyfél-átvilágítást olyan helyzetekben, amikor az üzleti kapcsolathoz társuló ML/TF kockázatot alacsonynak értékelte. Az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás nem mentesít az előírt ügyfél-átvilágítási intézkedések alól, a szolgáltató azonban minden egyes vagy az összes ügyfél-átvilágítási intézkedés mennyiségét, időzítését, illetve típusát oly módon állíthatja be, hogy az arányos legyen az általa feltárt alacsony kockázattal.
22. A szolgáltató által alkalmazható egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedések elsődlegesen a következők:
 - a. Az ügyfél-átvilágítás időpontjának meghatározása például, amennyiben a kért termék vagy ügylet olyan jellemzőkkel rendelkezik, amelyek korlátozzák az ML/TF célra való felhasználhatóságát, például: az ügyfél kilétének ellenőrzése az üzleti kapcsolat létesítése során; vagy az ügyfél kilétének ellenőrzése azt követően, hogy az ügyletek meghaladnak egy meghatározott küszöbértéket, vagy észszerű határidőt. A szolgáltató biztosítsa, hogy ez ne vezessen az ügyfél-átvilágítás alóli tényleges mentességhez, azaz az ügyfél kilétének ellenőrzésére végül sor kerüljön; a küszöbértéket vagy a határidőt észszerűen alacsony szinten határozza meg (a TF tekintetében azonban a szolgáltató vegye figyelembe, hogy az alacsony küszöbérték önmagában nem feltétlenül elegendő a kockázat csökkentéséhez); rendelkezzen olyan rendszerekkel, melyek jelzik a küszöbérték vagy a határidő elérését; továbbá ne halassa el az ügyfél-átvilágítást, illetve ne késleltesse az ügyfélre vonatkozó releváns információk megszerzését, amennyiben az alkalmazandó jogszabályok előírják, hogy ezeket az információkat már a kapcsolat indulásakor szükséges megszerzeni.
 - b. Az azonosítás, az ellenőrzés vagy a monitoring céljára megszerzett információk mennyiségének összehangolása, például: az ügyfél kilétének mindössze egyetlen megbízható, hiteles és független dokumentumból vagy adatforrásból szerzett információk alapján való ellenőrzése; vagy az üzleti kapcsolat jellegének és céljának az alapján történő meghatározása, hogy a termék egyetlen célra használható fel, például vállalati nyugdíjrendszerhez vagy bevásárlóközponti ajándékkártyához.
 - c. Az azonosítás, az ellenőrzés vagy a monitoring céljára megszerzett információk minőségének vagy forrásának összehangolása, például: elsődlegesen az ügyféltől, és nem független forrásból szerzett információk elfogadása a tényleges tulajdonos kilétének ellenőrzésekor (felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez az ügyfél kilétének ellenőrzésével kapcsolatban nem megengedett); vagy amennyiben a kapcsolat valamennyi aspektusához társuló kockázat nagyon alacsony, a pénzeszközök forrásának alapul vétele egyes ügyfél-átvilágítási követelmények teljesítése érdekében, például, ha a pénzeszközök az állam által kifizetett ellátások, vagy ha a pénzeszközöket az ügyfél nevében egy EGT-országbeli szolgáltatónál vezetett számláról utalták át.
 - d. Az ügyfél-átvilágítások naprakésszé tételének és az üzleti kapcsolat felülvizsgálati gyakoriságának összehangolása, például oly módon, hogy ezeket csak bizonyos kiváltó események bekövetkezésekor végzi el, például, ha az ügyfél új terméket vagy szolgáltatást kíván igénybe venni, vagy bizonyos ügyleti küszöbérték elérésekor; a szolgáltatónak biztosítsák, hogy ez ne

vezessen az ügyfél-átvilágítási információk folyamatos naprakészen tartása alóli tényleges mentességhez.

- e. Az ügyletek monitoring-gyakoriságának és intenzitásának beállítása, például oly módon, hogy csak bizonyos küszöbértéket meghaladó ügyletek esetében végzi el azt. Amennyiben a szolgáltató emellett dönt, gondoskodjon arról, hogy a küszöbértéket észszerű szintben állapítsa meg, és hogy rendelkezzen olyan rendszerekkel, amelyekkel azonosíthatók azok a ténylegesen összefüggő ügyletek, amelyek együttesen meghaladnák a küszöbértéket. Elvárt, hogy a szolgáltató a meghatározott monitoring tevékenységből származó eredményeket figyelembe vegye eljárásai során.
23. Indokolt, hogy a szolgáltató által az egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazása során megszerzett információk legyenek alkalmasak arra, hogy a szolgáltató a bevezetést megelőzően megalapozottan értékelje alacsonynak a kapcsolathoz társuló kockázatot. Az intézkedések ahhoz is legyenek elegendőek, hogy kellő információval szolgáljanak az üzleti kapcsolat jellegéről a szokatlan vagy gyanús ügyletek azonosításához. Az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás nem mentesíti az intézményeket azon kötelezettségük alól, hogy a gyanús ügyleteket jelentsék a pénzügyi információs egységnek.
24. Az MNB Rendelet 18. §-ban meghatározásra kerültek azon esetkörök, melyeknél a szolgáltató egyszerűsített-ügyfél-átvilágítást alkalmazhat. A kockázatalapú megközelítés alapján, azonban a szolgáltató a rendeletben meghatározott eseteken kívül is állapíthat meg olyan esetköröket ahol álláspontja szerint egyszerűsített átvilágításra van szükség. Ezeket az eseteket azonban kockázateértékelési hatástanulmánnyal az MNB által engedélyeztetnie szükséges. Az engedélyt az MNB a rendeleti esetkörök folyamatos bővítésével biztosítja, annak érdekében, hogy a szolgáltatók közötti verseny egyenlő feltételek mellett érvényesüljön.
25. Amennyiben vannak arra utaló jelek, hogy a kockázat nem alacsony, például amennyiben feltételezhető a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás, vagy amennyiben a szolgáltatónak kétségei merülnek fel a megszerzett információk valódiságával kapcsolatban, nem alkalmazható egyszerűsített ügyfél-átvilágítás.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

26. A szolgáltatónak a magasabb kockázatot jelentő helyzetekben az MNB indokoltnak tartja a fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazását a kockázatok megfelelő kezelése és enyhítése céljából. A fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések nem helyettesíthetők normál ügyfél-átvilágítási intézkedésekkel, hanem azokat a normál ügyfél-átvilágítási intézkedéseken felül javasolt alkalmazni.
27. Az alábbi konkrét eseteket – a jogszabályokban meghatározottak mellett - a szolgáltatónak mindig magas kockázatúként szükséges kezelnie:
- a. amennyiben az ügyfél vagy a tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő;
 - b. amennyiben a szolgáltató levelezőbanki kapcsolatot létesít egy nem EGT-állambeli intézménnyel;
 - c. amennyiben a szolgáltató ügyfele olyan természetes vagy jogi személy, amely kiemelt kockázatot jelentő harmadik országban lakcímmel vagy székhellyel rendelkezik; valamint

- d. valamennyi olyan összetett és szokatlanul nagyösszegű ügylet és szokatlan ügylettípus, amelynek nincs látható gazdasági vagy nyilvánvalóan jogszerű célja.
28. A szolgáltatónak a jogszabályokban előírt konkrét eseteken túlmenően további fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia olyan helyzetekben, amikor az arányban áll az általa feltárt ML/TF kockázattal.
29. A szolgáltató által alkalmazandó fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések többek között a következők:
- a. Az ügyfélre, vagy tényleges tulajdonos kilétére, vagy az ügyfél tulajdonosi vagy ellenőrzési struktúrájára vonatkozó információk annak megállapítása érdekében, hogy a szolgáltató jól ismeri-e a kapcsolathoz társuló kockázatot. Ez magában foglalhatja az ügyféllel vagy tényleges tulajdonosának hírnevével kapcsolatos információk megszerzését és értékelését, valamint az ügyféllel vagy tényleges tulajdonosával szemben felmerülő esetleges negatív vádak értékelését. Például: a családtagokra és a közeli üzleti partnerekre vonatkozó információk; az ügyfél vagy tényleges tulajdonosának múltbeli és jelenlegi üzleti tevékenységeire vonatkozó információk; valamint kedvezőtlen médiahírek keresése.
 - b. Információ az üzleti kapcsolat tervezett jellegéről annak megállapítása érdekében, hogy az üzleti kapcsolat típusa és célja jogszerű-e, valamint, hogy segítséget nyújtson a szolgáltatónak a teljeskörű ügyfélkockázati profil elkészítéséhez. Ez magában foglalhatja a következő információk beszerzését: a számlán keresztül végzett ügyletek számát, összegét és gyakoriságát, lehetővé téve a szolgáltató számára, hogy észlelje azokat az eltéréseket, amelyek pénzmosási gyanúhoz vezethetnek (bizonyos esetekben megfelelő bizonyíték kérhető).
 - c. Kötelező tisztázni annak hátterét, hogy miért az adott ország területén igényel az ügyfél bizonyos terméket vagy szolgáltatást, különös tekintettel arra, hogy a termék vagy szolgáltatás igénybevétele más országban indokoltabb lenne;
 - d. a pénzeszközök rendeltetési helyének meghatározása;
 - e. az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa üzleti tevékenységének jellege, annak érdekében, hogy a szolgáltató jobban megismerje az üzleti kapcsolat valós jellegét.
30. Az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa kilétének megerősítéséhez az ügyfél-átvilágítás céljára megszerzett információk minőségének javítása, többek között:
- a. annak előírása, hogy az első fizetést olyan számláról teljesítsék, amely ellenőrizhetően az ügyfél nevében van, és amelyet olyan banknál vezetnek, amely az MNB Rendelet 4. fejezetében meghatározott standardoknál nem kevésbé szigorú standardok hatálya alá tartozik; vagy
 - b. annak megállapítása, hogy az ügyfélnek az üzleti kapcsolat során felhasznált pénzeszközei nem bűncselekményből származnak, és a pénzeszközök forrása összhangban van-e a szolgáltató ügyfélre vonatkozó ismereteivel és az üzleti kapcsolat jellegével. Egyes, különösen magas kockázatú ügyfélkapcsolatok esetén az egyetlen kockázatcsökkentési eszköz a pénzeszközök forrásának ellenőrzése lehet. A pénzeszközök forrása ellenőrizhető többek között Áfa-bevallások vagy személyi jövedelemadó-bevallások, ellenőrzött könyvvizsgált beszámolók másolatai, fizetési jegyzékek, közokiratok vagy független médiabeszámolók tanulmányozásával.

31. A felülvizsgálatok gyakoriságának növelése annak érdekében, hogy a szolgáltató továbbra is képes legyen kezelni az egyes üzleti kapcsolathoz társuló kockázatot, vagy meg tudja állapítani, ha a kapcsolat már nem felel meg a szolgáltató kockázatvállalási hajlandóságának, valamint, hogy elősegítse a további felülvizsgálatot igénylő ügyletek kiválasztását, többek között:
- a. az üzleti kapcsolat felülvizsgálata gyakoriságának növelése annak megállapítása érdekében, hogy az ügyfél kockázati profilja megváltozott-e, és a kockázat kezelhető maradt-e;
 - b. a vezető tisztségviselő jóváhagyása az üzleti kapcsolat létesítéséhez vagy fenntartásához annak érdekében, hogy tisztában legyen azzal a kockázattal, amelynek a szolgáltató ki van téve, és megalapozott döntést hozhasson azzal kapcsolatban, hogy a szolgáltató mennyire van felkészülve a kockázat hatékony kezelésére;
 - c. az üzleti kapcsolat gyakoribb felülvizsgálata az ügyfél kockázati profiljában történt esetleges változások feltárása, valamint az azzal kapcsolatos szükséges intézkedések érdekében; vagy az ügyletek gyakoribb és mélyrehatóbb monitoringja az olyan szokatlan vagy váratlan ügyletek felismerése érdekében, amelyek pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás gyanújára adhatnak okot. Ez magában foglalhatja többek között a pénzeszközök rendeltetésének, vagy bizonyos ügyletek indokának feltárását.
32. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató folyamatosan vizsgálja felül az egyes üzleti kapcsolatokhoz és üzleti megbízásokhoz társuló ML/TF kockázatértékeléseit, valamint az azok alapjául szolgáló tényezőket annak érdekében, hogy az ML/TF kockázatértékelése naprakész maradjon. A szolgáltatónak célszerű elemeznie az üzleti kapcsolatok monitoringja keretében megszerzett információkat, és mérlegelnie, hogy ezek befolyásolják-e a kockázatértékelést.
33. A szolgáltatónak azt is biztosítania szükséges, hogy rendelkezzen a felmerülő ML/TF kockázatok azonosítására szolgáló rendszerekkel és ellenőrzésekkel, valamint, hogy e kockázatokat értékelni tudja, és adott esetben időben be tudja építeni az üzleti tevékenysége egészére kiterjedő és az egyedi kockázatértékelésébe.
34. A szolgáltató által a felmerülő kockázatok feltárása érdekében bevezetendő rendszerek és folyamatok, valamint ezek ellenőrzései a következők:
- a. A belső információk rendszeres felülvizsgálatát célzó folyamatok kialakítása a tendenciák és a felmerülő problémák azonosítása érdekében, mind az egyes üzleti kapcsolatokkal, mind a szolgáltató üzleti tevékenységével kapcsolatban.
 - b. Az ajánlásban meghatározott információforrások rendszeres felülvizsgálatát célzó folyamatok. Ezeknek különösen a következőkre javasolt kiterjedniük: a szolgáltató működése szerinti ágazatok vagy országok szempontjából releváns médiabeszámolók rendszeres felülvizsgálata; a bűnüldözési értesítések és jelentések rendszeres felülvizsgálata; annak biztosítása, hogy a szolgáltató haladéktalanul tudomást szerezzen a terrorveszélyre vonatkozó értesítések és a szankciórendszerek változásairól, például a terrorveszélyre vonatkozó értesítések rendszeres felülvizsgálatával és a szankciós előírások frissítéseinek követésével; valamint a felügyeletet ellátó hatóságok által kiadott tematikus felülvizsgálatok és hasonló kiadványok rendszeres felülvizsgálata.

- c. Az új termékekhez kapcsolódó kockázatokra vonatkozó információk azonosítására és felülvizsgálatára szolgáló eljárások.
 - d. Az ágazat más képviselőivel és a felügyeletet ellátó hatóságokkal folytatott együttműködés (például kerekasztal-beszélgetések, konferenciák és képzések), valamint az érintett munkatársak részére adott visszacsatolások az esetleges megállapításokról.
 - e. Információmegosztási kultúra és szigorú vállalati etika kialakítása a szolgáltató vonatkozásában.
35. Példák a rendszerekre és ellenőrzésekre, amelyeket az MNB jó gyakorlatnak tart a szolgáltató az egyedi és az üzleti tevékenysége egészére kiterjedő kockázatértékelése naprakészen tartása érdekében:
- a. Egy dátum megadása, a kockázatértékelés következő aktualizálásának elvégzéséről, például minden év március 1-jén, hogy az újonnan felmerülő kockázatok bekerüljenek a kockázatértékelésbe. Amennyiben a szolgáltató tisztában van azzal, hogy új kockázat merült fel, vagy valamely meglévő kockázat szintje megnőtt, ennek mielőbb célszerű tükröződnie a kockázatértékelésekben.
 - b. Azon problémák rögzítése az év során, amelyek kihatással lehetnek a kockázatértékelésekre; ide tartoznak például a gyanús ügyletekre vonatkozó belső jelentések, a megfelelési hiányosságok és az értékesítési munkatársaktól származó információk.
 - c. Az eredeti kockázatértékelésekhez hasonlóan a kockázatértékelések frissítéseinek és a kapcsolódó ügyfél-átvilágítási intézkedések szabályozásának is javasolt arányosnak lennie az ML/TF kockázattal.

Rendszerek és ellenőrzések

36. A szolgáltatónak szükséges intézkedéseket tennie annak érdekében, hogy – különösen az ügyfél-átvilágítási intézkedések megfelelő szintjének alkalmazásával kapcsolatos – kockázatkezelési rendszerei és ellenőrzései hatékonyak és arányosak legyenek.

Nyilvántartás

37. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató nyilvántartást vezessen az üzleti kapcsolatokra vonatkozó kockázatértékeléseiről, valamint a kockázatértékeléseiben a felülvizsgálatai keretében elvégzett módosításokról, ezeket rögzítse annak érdekében, hogy bizonyítani tudja a felügyeletet ellátó hatóságoknak a kockázatértékelési és a kapcsolódó kockázatkezelési intézkedései megfelelőségét.

IV. Ágazatspecifikus iránymutatások

38. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató az ágazatspecifikus iránymutatásokat is alkalmazza, amelyek az általános elvárásokat egészítik ki. Az ágazatspecifikus iránymutatásokat az általános elvárásokkal együtt kell értelmezni. A figyelembevételre javasolt ágazati kockázati tényezők az ajánlás mellékletében kerültek meghatározásra.

A levelezőbanki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

39. A levelező kapcsolatok meghatározásához elsődlegesen a Pmt. 3. § 23. rendelkezéseit szükséges figyelembe venni.

40. A levelezőbanki kapcsolat keretében a levelezőbank banki szolgáltatást nyújt a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank részére, akár közvetlenül, akár az igénybe vevő bank ügyfelei nevében. A levelezőbanki szolgáltatást nyújtó általában nem áll üzleti kapcsolatban az igénybe vevő bank ügyfeivel, és általában nem ismeri azok kilétét vagy az alapügylet jellegét és célját, kivéve, ha ezek az információk szerepelnek a fizetési megbízásban. A bankoknak az 1. sz. mellékletben felsorolt kockázati tényezőket javasolt figyelembe venniük. Az MNB jó gyakorlatnak tartja a kockázati tényezők megfelelő mérlegelését követően – többek közt - az alábbi intézkedések végrehajtását.

Intézkedések

41. A levelezőbankoknak kockázatalapú ügyfélátvilágítást szükséges elvégezniük az ügyfélnek minősülő levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank tekintetében, melynek részeként a következő intézkedéseket szükséges megtenni:

- a. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank és annak tényleges tulajdonosának azonosítása, és kilétének ellenőrzése. Ennek érdekében a levelező bankoknak szükséges elegendő információt szerezniük a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank üzleti tevékenységéről és hírnevéről annak érdekében, hogy meggyőződjhessen arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankhoz kapcsolódó ML kockázat nem magas. A levelező bankoknak az alábbiak szerint szükséges eljárniuk:
 - i. információt szerezni a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank vezetőségéről, és mérlegelni, hogy a pénzügyi bűncselekmények megelőzése céljából relevánsak-e a kiemelt közszereplőknek vagy más, magas kockázatú személyeknek az igénybe vevő bank vezetőségéhez és tulajdonosaihoz fűződő esetleges kapcsolatai; valamint
 - ii. javasolt kockázaterzékenységi alapon mérlegelni, hogy szükséges-e beszerezniük a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank főtevékenységére, az ügyfélösszetételére, valamint a pénzmosás elleni rendszereinek és ellenőrzéseinek minőségére vonatkozó információkat (beleértve a pénzmosás elleni küzdelem hiányosságai miatt a közelmúltban kirótt felügyeleti bírságokat vagy büntetőjogi szankciókra vonatkozó nyilvánosan elérhető információkat). Amennyiben a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank fióktelep, leányvállalat vagy kapcsolt vállalkozás, a levelezőbankoknak az anyavállalat jogállását, hírnevét és a pénzmosás elleni ellenőrzéseit is javasolt figyelembe venni.
 - iii. Javasolt megállapítani és rögzíteni a nyújtott szolgáltatások jellegét és célját, valamint az egyes intézmények felelősségi köreit. Az MNB jó gyakorlatnak tartja ennek keretében írásban rögzíteni a kapcsolat hatályát, a biztosított termékeket és a nyújtandó szolgáltatásokat, valamint a levelezőbanki szolgáltatás igénybevételének módját és az igénybevételére jogosult személyeket (például azt, hogy azt más bankok is igénybe vehetik-e a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankkal fennálló kapcsolatuk révén).
 - iv. Javasolt elvégezniük az üzleti kapcsolat – többek között az ügyletek – monitoringját a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank kockázati profiljában bekövetkezett változások, valamint a szokatlan vagy gyanús viselkedés – többek között a nyújtott szolgáltatások céljával összhangban nem lévő tevékenységek, illetve a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó és azt igénybe vevő bank között létrejött kötelezettségvállalásokkal

ellentétes szolgáltatások – felismerése érdekében. Amennyiben a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó közvetlen hozzáférést enged a számláihoz (például az ún. „payable-through” számlákhoz vagy a „nested” számlákhoz) a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank ügyfelei részére, fokozott monitoring alkalmazása a követendő gyakorlat. A levelezőbanki kapcsolat jellege miatt alapvető elvárás a végrehajtás utáni monitoring.

- v. Szükséges biztosítani, hogy az ügyfél-átvilágításra vonatkozó információik naprakészek legyenek.

- 42. A levelezőbankoknak a Pmt. 18. § (3) bekezdésével összhangban célszerű meggyőződniük arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank nem engedélyezi, hogy a számláit fiktív bank használja. Ennek keretében megerősítést kérhetnek a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő banktól, hogy nem áll üzleti kapcsolatban fiktív bankokkal, továbbá betekinhetnek az igénybe vevő bank szabályaiba és eljárásrendjébe, illetve figyelembe vehetnek nyilvánosan hozzáférhető információkat, például a fiktív bankok kiszolgálását tiltó jogi nyilatkozatokba.
- 43. A levelezőbankok tartsák szem előtt, hogy a nemzetközi szervezetek által biztosított ügyfél-átvilágítási kérdőíveknek rendszerint nem kifejezetten az a célja, hogy a levelezőbankokat segítsék a Pmt. szerinti kötelezettségeiknek való megfelelésben. A levelezőbankok a Pmt. szerinti kötelezettségeiknek való megfelelés érdekében mérlegelik, hogy a kérdőívek alkalmazása elégséges-e, vagy azon túlmenően egyéb intézkedéseket is szükséges-e tenniük.

Nem EGT-országbeli levelező bankok

- 44. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank harmadik országban található, a Pmt. 18. §-a alapján a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bank a Pmt. 7-8. §-ban meghatározott ügyfél-átvilágítási intézkedéseken felül fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzon.
- 45. A levelezőbankoknak e fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések mindegyikét alkalmazniuk szükséges a nem EGT-országban székhellyel rendelkező levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankokra, a levelezőbankok azonban az intézkedések terjedelmét kockázatérzékenységi alapon állapíthatják meg. Ha például a levelezőbank meggyőződött arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank hatékony AML/CFT rendszerrel rendelkező országban található, és az igénybe vevő bank felett hatékony AML/CFT felügyeletet gyakorolnak, valamint nincs ok annak feltételezésére, hogy az igénybe vevő bank pénzmosás elleni küzdelmet célzó szabályzatai és eljárásai nem megfelelőek vagy azokat a közelmúltban nem megfelelőnek minősítették, akkor a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank AML ellenőrzései értékelését nem feltétlenül szükséges minden részletre kiterjedően végrehajtani.
- 46. A levelezőbankoknak mindig megfelelően rögzíteni javasolt az ügyfél-átvilágítási és fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseiket, valamint döntéshozatali folyamataikat.
- 47. A Pmt. 18. §-a előírja, hogy a levelezőbankoknak kockázatérzékenységi alapon intézkedéseket javasolt hozniuk a következők céljából:
 - a. Elegendő információ gyűjtése a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankról ahhoz, hogy teljes mértékben megismerjék a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank üzleti

- tevékenységének jellegét, annak megállapítása érdekében, hogy az igénybe vevő bank üzleti tevékenysége milyen mértékben teszi ki a levelezőbankot magasabb pénzmosási kockázatnak. Ennek keretében javasolt intézkedéseket hozni, hogy megismerjék a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank ügyfélbázisának jellegét, az igénybe vevő bank által a levelezőbank számláján keresztül bonyolítandó tevékenységek típusát, valamint értékeljék az ezekhez társuló kockázatot.
- b. Az intézmény hírnevének és a felügyelet színvonalának nyilvánosan rendelkezésre álló információk alapján történő meghatározása. Ez azt jelenti, hogy a levelezőbanknak célszerű mérlegelnie, hogy milyen mértékben hagyatkozik arra, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank megfelelő AML/CFT felügyelet alá tartozik. Ebben a levelezőbankokat számos olyan, nyilvánosan hozzáférhető forrás (például FATF- vagy FSRB- értékelések) segíti, amely a hatékony felügyeletre vonatkozó leírásokat tartalmaz.
 - c. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő intézmény AML/CFT ellenőrzéseinek értékelése. Ez azt jelenti, hogy a levelezőbanknak szükséges elvégeznie a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank AML/CFT ellenőrzési keretének minőségi értékelését, nem elegendő, ha csupán megszerzi az igénybe vevő bank AML szabályzatának és eljárásainak másolatát. Ezt az értékelést javasolt megfelelően rögzíteni. A kockázatalapú megközelítéssel összhangban, ahol a kockázat különösen magas, és különösen abban az esetben, ha a levelezőbanki ügyletek száma jelentős, a levelezőbanknak érdemes megfontolnia a helyszíni vizsgálatot és/vagy mintavételes tesztelést azért, hogy meggyőződjön arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank pénzmosás elleni szabályzatait és eljárásait hatékonyan hajtják végre.
 - d. A Pmt. 3. § 35. pontjában megjelölt vezetőjének jóváhagyása szükséges az új levelezőbanki kapcsolatok létesítése előtt. A jóváhagyást végző vezető nem lehet azonos a kapcsolat létrejöttében közreműködő személlyel, és minél magasabb a kapcsolathoz társuló kockázat, annál magasabb szintű vezető jóváhagyása szükséges. A levelezőbankoknak javasolt folyamatosan tájékoztatniuk a vezetőket a magas kockázatot jelentő levelezőbanki kapcsolatokról és az adott kockázat hatékony kezelése érdekében tett intézkedésekről.
 - e. Az egyes intézmények felelősségi köreinek rögzítése. Ez lehet a része a levelezőbank általános szerződési feltételeinek, de az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a levelezőbankok írásban rögzítik, hogy a levelezőbanki szolgáltatást ki és hogyan veheti igénybe (például igénybe vehetik-e azt más bankok is a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankkal fennálló kapcsolatuk révén), továbbá, hogy milyen AML/CFT felelősségek hárulnak a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankra. Amennyiben a kapcsolathoz társuló kockázat magas, célszerű lehet, hogy a levelezőbank – például utólagos ügyletmonitoring útján – meggyőződjön arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank eleget tesz-e a megállapodás szerinti kötelezettségeinek.
 - f. A „payable through” és „nested” számlák esetében szükséges meggyőződniük arról, hogy a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő hitelintézet vagy pénzügyi intézmény ellenőrizte a levelező intézmény számláihoz közvetlen hozzáféréssel rendelkező ügyfelek kilétét, és végrehajtotta folyamatos átvilágításukat, valamint javasolt meggyőződniük arról is, hogy – kérésre – át tudja adni a levelező intézménynek a vonatkozó ügyfél-átvilágítási adatokat. A levelezőbankoknak célszerű megerősítést szerezniük a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő banktól arra vonatkozóan, hogy az említett adatokat kérésre meg tudja adni.

EGT-országbeli levelezőbankok

48. Elvárt, hogy amennyiben a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank EGT-tagországban található, a levelezőbank kockázaterzékenységen alapuló ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzon.

49. Amennyiben az EGT-tagországbeli levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankhoz kapcsolódó kockázat nő, a levelezőbankoknak a Pmt. 18. §-ban foglaltakkal összhangban fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt alkalmazniuk.

A lakossági banki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

50. A lakossági bankokat a termékekhez és szolgáltatásokhoz való viszonylag könnyű hozzáférhetőség jellemzi, ezen termékek és szolgáltatások jellege, valamint a gyakori nagyszegű ügyleti és üzleti kapcsolat miatt a lakossági banki szolgáltatások a terrorizmusfinanszírozásban és a pénzmosási folyamat valamennyi szakaszában érintettek lehetnek. A lakossági banki szolgáltatásokhoz kapcsolódó üzleti kapcsolatok és ügyletek mennyisége miatt ugyanakkor különösen nagy kihívást jelenthet az egyes kapcsolatokhoz társuló ML/TF kockázat feltárása és a gyanús ügyletek kiszűrése.
51. A bankoknak az 1. sz. mellékletben felsorolt alábbi kockázati tényezőket és intézkedéseket javasolt figyelembe venniük. Az MNB jó gyakorlatnak tartja a kockázati tényezők megfelelő mérlegelését követően az alábbi intézkedések végrehajtását.

Intézkedések

52. Elvárt, hogy amennyiben a bankok automatizált rendszereket alkalmaznak az egyes üzleti kapcsolatokhoz vagy ügyleti megbízásokhoz kapcsolódó ML/TF kockázatok és a gyanús tranzakciók azonosításához, biztosítsák, hogy e rendszerek megfelelnek a jogszabályokban, illetve jelen ajánlásban meghatározott kritériumoknak. Az automatizált informatikai rendszerek használata soha nem helyettesítheti a munkatársak éberségét.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

53. Az üzleti kapcsolat vagy ügyleti megbízáshoz kapcsolódó kockázatok növekedése esetén a bankoknak fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt alkalmazniuk. Ezek többek között a következők lehetnek:
- a. Az ügyfél és a tényleges tulajdonos kilétének ellenőrzése egynél több megbízható és független forrás alapján.
 - b. Olyan egyéb tulajdonosok azonosítása és ellenőrzése, akik nem az ügyfél tényleges tulajdonosai, vagy olyan természetes személyek, akik jogosultak a számlák feletti rendelkezésre, pénzáttalási megbízás adására, vagy értékpapírok átruházására.
 - c. Az ügyféllel kapcsolatos további információk és az üzleti kapcsolat jellegének és céljának megismerése érdekében komplett ügyfélprofil létrehozása, például nyílt forráskódú vagy kedvezőtlen média hírek keresésével vagy harmadik felek hírszerzési jelentésének megrendelésével. A bankoknak célszerű többek között az alábbi információk megszerzésére törekedniük: az ügyfél üzleti tevékenységének vagy foglalkoztatásának jellege; az ügyfél üzleti kapcsolataiban érintett pénzeszközök forrása, annak érdekében, hogy meggyőződjön azok jogszerűségéről; az ügylet célja, beleértve adott esetben az ügyfél pénzeszközök rendeltetési helyét; az ügyfél más országokhoz fűződő egyéb lehetséges kapcsolatai (székhely, operatív létesítmények, fióktelepek stb.), valamint a működését esetlegesen befolyásoló magánszemélyek;

vagy amennyiben az ügyfél másik országban található, annak okai, hogy miért próbál más országban lakossági banki szolgáltatásokat igénybe venni.

- d. Az ügyletmonitoring gyakoriságának növelése.
- e. A bank birtokában lévő információk és dokumentumok gyakoribb felülvizsgálata és – szükség esetén – naprakésszé tétele. Amennyiben a kapcsolathoz társuló kockázat különösen magas, a bankoknak javasolt évente felül vizsgálni az üzleti kapcsolatot.

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

54. Alacsony kockázatú helyzetekben a bankok a jogszabályok által megengedett mértékben a felügyelet jóváhagyásával egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazhatnak, amelyek a következőket foglalhatják magukban:

- a. azon ügyfelek esetén, amelyek törvényes engedélyezési és szabályozási rendszer hatálya alá tartoznak, az ennek igazolására vonatkozó bizonyítékok beszerzése, például szabályozói nyilvántartásból történő lekérdezéssel;
- b. a Pmt. 13. § (2) bekezdésének megfelelően az ügyfél és – adott esetben – a tényleges tulajdonos kilétének ellenőrzése az üzleti kapcsolat létesítését követően;
- c. annak vélelmezése, hogy egy EGT-országbeli szabályozott hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett, kizárólagosan az ügyfél nevére szóló, vagy közös számlán végrehajtott fizetés eleget tesz a Pmt. 7. § és 8-9. §-ban foglalt követelményeknek;
- d. az ügyfél-átvilágítási információk frissítése kizárólag meghatározott kiváltó események bekövetkeztekor, például, ha az ügyfél új vagy magasabb kockázatú terméket kér, vagy ha megváltozik az ügyfél viselkedése vagy ügyleti profilja, ami arra utal, hogy a kapcsolathoz kapcsolódó kockázat már nem alacsony.

Összevont számlák (pooled accounts)

55. Amennyiben egy bank ügyfele „összevont számlát” nyit a saját ügyfeleinek tulajdonát képező pénzeszközök kezelésére, a banknak teljeskörű ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt alkalmaznia, beleértve az ügyfél ügyfeleinek az összevont számlán tartott pénzeszközök tényleges tulajdonosaként történő kezelését és kilitük ellenőrzését. Az üzleti kapcsolathoz kapcsolódó magas kockázatra utaló jelek esetén a bankoknak fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt alkalmazni.

56. Ugyanakkor, a jogszabályok által megengedett mértékben, amennyiben az üzleti kapcsolathoz kapcsolódó kockázat alacsony, az alábbi feltételek fennállása esetén a bankok egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket is alkalmazhatnak:

- a. Az ügyfél az AML/CFT kötelezettségek hatálya alá tartozó szolgáltató valamely olyan EGT-államban vagy harmadik országban, amelynek az AML/CFT rendszere nem kevésbé szigorú, mint a Pmt. előírásai, és az azoknak való megfelelés tekintetében hatékony felügyelet alá tartozik.
- b. Az ügyfél nem szolgáltató, ugyanakkor egy másik EGT-államban AML/CFT kötelezettség hatálya alá tartozó kötelezett szolgáltató, és az e követelményeknek való megfelelés tekintetében hatékony felügyelet alá tartozik.

- c. A bank által elvégzett, többek között az ügyfelének üzleti tevékenységére, az ügyfél üzleti tevékenységének keretében kiszolgált ügyfelek típusaira, valamint az ügyfél üzleti tevékenységét érintő országokra irányuló értékelés alapján az üzleti kapcsolathoz kapcsolódó ML/TF kockázat alacsony;
- d. a bank meggyőződött arról, hogy az ügyfél szigorú és kockázati alapú ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz saját ügyfelei és saját ügyfeleinek tényleges tulajdonosai tekintetében (helyénvaló lehet, ha a bank kockázaterzékeny intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy felmérje ügyfelei ügyfél-átvilágítási politikáinak és eljárásainak minőségét, például az ügyféllel való közvetlen kapcsolattartás révén); valamint
- e. a bank kockázaterzékeny lépéseket tett annak biztosítására, hogy az ügyfél kérésre haladéktalanul átadja a mögöttes ügyfeleire, azaz az összevont számlán tartott pénzeszközök tényleges tulajdonosaira vonatkozó ügyfél-átvilágítási információkat és dokumentumokat, például az ügyféllel kötött szerződésben az erre vonatkozó rendelkezése szerepeltetésével, vagy mintavételes ellenőrzéssel.

57. Amennyiben az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás alkalmazására vonatkozó feltételek teljesülnek az összevont számlák esetében felügyeleti jóváhagyást követően, a bank által alkalmazott egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedések a következők lehetnek:

- a. az ügyfél és az ügyfél tényleges tulajdonosának azonosítása és kilétének ellenőrzése (anélkül, hogy az ügyfél ügyfeleinek azonosítására is sor kerülne);
- b. az üzleti kapcsolat céljának és tervezett jellegének felmérése; valamint
- c. az üzleti kapcsolatra irányuló folyamatos monitoring végzése.

Az elektronikuspénz-kibocsátási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

58. Az elektronikus pénz a kibocsátóval szembeni követelés által megtestesített, elektronikusan tárolt – ideértve a mágneses tárolást is – monetáris érték, amelyet pénzeszköz átvételével bocsátanak ki fizetési műveletek teljesítése céljából, és amelyet az elektronikuspénz-kibocsátón kívül más természetes vagy jogi személy is elfogad.

59. Elektronikus pénzeket csak arra engedéllyel rendelkező hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatók, továbbá az Európai Központi Bank, a nemzeti központi bankok és a tagállamok regionális és helyi hatóságai adhatnak ki. Az e-pénzek terén az előre fizetett kártyák és az e-pénztárcák dominálnak. Tekintettel arra, hogy az elektronikus pénzek alkalmazása a pénzeszközök anonim mozgására alkalmas lehet, az elektronikus pénzkibocsátó szolgáltatóknak a kockázaterzékenységi megközelítés alapján mérlegelniük szükséges az általuk nyújtott szolgáltatás és rendelkezésre bocsátott termékek felhasználásával összefüggésben milyen ügyfél-átvilágítási eljárásokat alkalmaznak.

Intézkedések

60. A szolgáltatónak kockázati szinttől függetlenül célszerű biztosítania, hogy az üzleti kapcsolat érdemi folyamatos monitoringjának elvégezhetősége érdekében elegendő információt szerezzen az ügyfeleiről vagy a termékével megcélzott ügyfelek típusairól. A szolgáltató által használandó monitoringrendszerek legyenek:

- a. olyan tranzakciófigyelő rendszerek, amelyek észlelik a rendellenességeket vagy a gyanús viselkedésmintákat, többek között a termék tervezettől eltérő módon történő, váratlan felhasználását; a szolgáltató képes legyen a termék manuális vagy chipen keresztüli letiltására mindaddig, amíg meg nem győződött arról, hogy nem áll fenn gyanúok;
- b. olyan rendszerek, amelyek azonosítják a megadott és az észlelt információk közötti eltéréseket, például a megadott származási országra vonatkozó információk és az elektronikus úton felderített IP-cím közötti eltéréseket;
- c. olyan rendszerek, amelyek összehasonlítják az egyéb üzleti kapcsolatokra vonatkozóan megadott és a bank birtokában lévő adatokat, és amelyek azonosítani tudnak olyan mintákat, mint az azonos finanszírozási eszköz vagy az azonos kapcsolattartási adatok;
- d. olyan rendszerek, melyek azonosítják, ha a terméket olyan árukkal és szolgáltatásokkal foglalkozó kereskedőknél használják, melyek magas pénzügyi bűncselekményi kockázatot hordoznak.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

61. A magas kockázatot jelentő helyzetekben alkalmazható fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések:

- a. további ügyfélinformációk beszerzése az azonosítás során, például a pénzeszközök forrására vonatkozóan;
- b. további ellenőrzési intézkedések alkalmazása megbízható és független források szélesebb skálájából, (például online adatbázisokkal való összevetés) az ügyfél vagy a tényleges tulajdonos kilétének ellenőrzése céljából;
- c. további információk beszerzése az üzleti kapcsolat tervezett jellegéről, például az ügyfelek megkérdezése az üzleti tevékenységükről, illetve, hogy mely országok területére szándékoznak elektronikus pénzt átutalni;
- d. a kereskedőre/kedvezményezettre vonatkozó információk beszerzése, különösen abban az esetben, ha az elektronikuspénz-kibocsátónak oka van azt feltételezni, hogy a termékeit illegális vagy korhatáros áruk vásárlásához használják fel;
- e. személyazonosság igazoló ellenőrzése, a visszaélések megakadályozása érdekében;
- f. megerősített eljárás alkalmazása az ügyfélkapcsolat és az egyes ügyletek tekintetében;
- g. a pénzeszközök forrásának és/vagy felhasználási helyének megállapítása.

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

62. Az MNB nem támogatja a Pmt. 15. § (3)–(4) bekezdésében előírt mentességi eseteken túlmenően az egyszerűsített átvilágítási intézkedések alkalmazását.

A pénzküldő szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

63. A pénzküldés olyan egyszerű fizetési szolgáltatás, amely rendszerint a küldő fél által a szolgáltató részére biztosított készpénzen alapul, amely ezt az összeget valamilyen kommunikációs csatornán keresztül elküldi a címzett félnek, vagy a címzett fél nevében eljáró másik fizetési szolgáltatónak. Mivel számos pénzküldő szolgáltató elsősorban tranzakcióalapú tevékenységet végez, a szolgáltatónak javasolt megfontolnia, hogy milyen monitoringrendszereket és ellenőrzéseket alkalmaz az ML/TF

kísérletek észlelésére, még akkor is, ha az ügyfélről csak alap- vagy semmilyen ügyfél-átvilágítási információval nem rendelkezik, mivel nem jött létre üzleti kapcsolat.

Intézkedések

64. A szolgáltatónak javasolt bevezetnie:

- a. összefüggő ügyletek feltárására szolgáló rendszereket;
- b. olyan rendszereket, melyek észlelik, ha különböző ügyfelek tranzakcióinak ugyanaz a kedvezményezettje;
- c. olyan rendszereket, amelyek lehetővé teszik a pénzeszközök forrásának és felhasználási helyének megállapítását;
- d. mind az ügyletek, mind a fizetési láncban érintett gazdasági szereplők számának teljeskörű nyomon követhetőségét lehetővé tevő rendszereket; valamint
- e. olyan rendszereket, melyek biztosítják, hogy csak olyan személyek vesznek részt a fizetési láncban, amelyek engedéllyel rendelkeznek készpénzküldési szolgáltatások nyújtására.

Ügynökök igénybevétele

65. Az MNB elvárja, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásához ügynököket igénybe vevő pénzküldő szolgáltatók ismerjék az ügynökeiket. Ennek keretében a pénzküldő szolgáltatóknak megfelelő és kockázatérzékenységi alapú politikákat és eljárásokat javasolt kialakítaniuk és fenntartaniuk annak érdekében, hogy megakadályozzák az ügynökeik ML/TF-tevékenységben való részvételének vagy felhasználásának kockázatát, többek között:

- a. Amennyiben az ügynök jogi személy, a tulajdonosának vagy az ellenőrzést gyakorló személynek az azonosítása annak érdekében, hogy a szolgáltató meggyőződjön arról, hogy az ügynök igénybevétele nem nő a pénzküldő szolgáltatót érintő ML/TF kockázat.
- b. Az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény 55. § (3) bekezdésének i) pontjában foglalt követelményekkel összhangban bizonyíték beszerzése arról, hogy az ügynök irányításáért felelős vezető tisztségviselők és egyéb személyek alkalmasak feladatuk ellátására, különös figyelemmel a tisztességességre, feddhetetlenségre és jó hírnévre. A pénzküldő szolgáltató által elvégzett vizsgálat álljon arányban az ügynök által nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokban rejlő ML/TF kockázat jellegével, összetettségével és nagyságával, ami a pénzküldő szolgáltató ügyfél-átvilágítási eljárásain alapulhat.
- c. Megfelelő intézkedések megtétele annak érdekében, hogy az ügynök AML/CFT belső ellenőrzései megfelelőek, és a közvetítői kapcsolat teljes időtartama alatt megfelelőek maradnak, például az ügynök ügyleteiből vett minta felülvizsgálatával vagy a kontrolljainak helyszíni vizsgálatával. Amennyiben az ügynök AML/CFT belső ellenőrzései eltérnek a pénzküldő szolgáltatóétól, például azért, mert az ügynök több megbízót képvisel, vagy azért, mert az ügynök maga is az AML/CFT jogszabályok alapján szolgáltató, a pénzküldő szolgáltatónak célszerű értékelnie és kezelnie annak kockázatát, hogy ezek a különbségek befolyásolhatják-e az ő vagy az ügynök AML/CFT megfelelőségét.
- d. Javasolt az AML/CFT küzdelemmel kapcsolatos képzés nyújtása az ügynökök részére annak érdekében, hogy az ügynökök megfelelően ismerjék a vonatkozó ML/TF kockázatokat, valamint, hogy a pénzküldő szolgáltató milyen színvonalú AML/CFT ellenőrzéseket vár el.

A vagyonkezelési szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

Intézkedések

66. A kockázat értékelésében kulcsszerepet játszik az a munkatárs (ügyfélkapcsolati felelős), aki a vagyonkezelő szolgáltató ügyfelével tartja a kapcsolatot. Az ügyfélkapcsolati felelős ügyféllel fenntartott közeli kapcsolata megkönnyíti azoknak az információknak a begyűjtését, amelyek segítségével teljesebb kép alakítható ki az ügyfél üzleti tevékenységének céljáról és jellegéről (például megismerhető az ügyfél pénzeszközének forrása, illetve, hogy egyes összetett vagy szokatlan megállapodások miért lehetnek mégis valósak és jogszerűek, vagy hogy miért lehet szükség további biztosítékra). Ez a közeli kapcsolat azonban összeférhetetlenséghez is vezethet, ha az ügyfélkapcsolati felelős túlságosan közel kerül az ügyfélhez, és ily módon árthat a szolgáltató pénzügyi bűncselekmények kockázatának kezelése érdekében tett erőfeszítéseinek. Következésképp szükség lehet a kockázatértékelés független felülvizsgálatára is, amelyet például a compliance terület és a vezető tisztségviselők látnak el.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

67. A magas kockázatú helyzetekben az alábbi fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedésekre lehet szükség. A normál kockázatot jelentő helyzetekhez képest több információ beszerzése az ügyfelekről, továbbá ezen információk rendszeres, illetve az ügyfél profiljában bekövetkezett lényeges változások miatti felülvizsgálata és naprakészen tartása. A szolgáltatóknak szükséges kockázatérzékenységi alapú felülvizsgálatot végezniük, és a magasabb kockázatot jelentő ügyfeleket legalább évente egyszer, de szükség esetén gyakrabban javasolt felülvizsgálni. Ezek az eljárások magukban foglalhatják az ügyfelek helyiségeiben, akár otthonukban, akár üzletükben tett látogatások nyilvántartásba vételét, beleértve az ügyfélprofil bármely változását vagy egyéb olyan információt, amely befolyásolhatja a szóban forgó látogatások nyomán elvégzett kockázatértékelést.

- a. A pénzeszközök forrásának megállapítása; amennyiben a kockázat különösen magas, illetve amennyiben a szolgáltatónak kétségei vannak a pénzeszközök törvényes eredetét illetően, a megfelelő kockázatcsökkentési eszköz a pénzeszközök forrásának ellenőrzése lehet. A pénzeszközök forrása többek között a következőképpen ellenőrizhető: a legutóbbi fizetési kimutatás eredeti példánya vagy hitelesített másolata; a munkáltató által aláírt éves fizetés írásbeli megerősítése; egy befektetés vagy gazdasági társaság adásvételi szerződésének eredeti példánya vagy hitelesített másolata; ügyvéd által ellenjegyzett adásvételről szóló igazolás; végrendelet vagy hagyatékátadó végzés eredeti példánya vagy hitelesített másolata; örökségről szóló, ügyvéd, vagyonkezelő vagy végrehajtó aláírásával ellátott igazolás; cégjegyzékben végzett internetes keresés valamely gazdasági társaság adásvételének megerősítése érdekében.
- b. A pénzeszközök felhasználási helyének megállapítása.
- c. Az üzleti kapcsolatoknak az általános pénzügyi szolgáltatások – például lakossági banki szolgáltatások vagy befektetéskezelés – nyújtásakor jellemző vizsgálatánál és átvilágításánál szigorúbb vizsgálata és átvilágítása.
- d. Független belső felülvizsgálat és szükség esetén az új és meglévő ügyfelek esetén kockázatérzékenységi alapon vezető tisztségviselők jóváhagyásának kérése.
- e. Az ügyletek folyamatos monitoringja, többek között az egyes ügyletek valós idejű vizsgálata a szokatlan vagy a gyanús tevékenység észlelése érdekében. Ennek keretében olyan intézkedések

hozhatók, melyekkel eldönthető, hogy az alábbiak bármelyike kívül esik-e az üzleti kockázati profilon: átutalások (készpénz, befektetések vagy más eszközök átutalása); banki átutalások; a tevékenység jelentős megváltozása magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokat érintő ügyletek.

68. A monitoringintézkedések része lehet küszöbértékek használata, valamint olyan vizsgálati eljárás, amelynek során az ügyfélkapcsolatért felelős munkatársak vagy (bizonyos küszöbértékek elérésekor) a compliance terület vagy a vezető tisztségviselők azonnal megvizsgálhatják a szokatlan viselkedésmódokat.
- a. A nyilvános jelentések vagy más hírforrások monitoringja az ügyfelekre vagy olyan, a velük közeli kapcsolatban álló személyekre, vállalkozásokra, a lehetséges akvizíciós célpontokra vagy azokra a harmadik félnek minősülő kedvezményezettekre vonatkozó információk megszerzése érdekében, akik részére az ügyfél fizetéseket teljesít.
 - b. Annak biztosítása, hogy készpénzt vagy egyéb fizikai értékhordozókat (például üdülési csekket) csak a bank pénztárai kezeljenek, ügyfélkapcsolati felelősök lehetőség szerint soha.
 - c. Annak biztosítása, hogy a szolgáltató meggyőződhessen arról, hogy az összetett üzleti struktúrák – például bizalmi vagyongazdálkodás és magán befektetési eszközök – ügyfél általi használata törvényes és valódi célt szolgál, valamint, hogy a végső tényleges tulajdonos kiléte ismert legyen.

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

69. Vagyonkezelés esetében az MNB által nem javasolt az egyszerűsített ügyfél-átvilágítás.

Kereskedelemfinanszírozási ágazati iránymutatás

70. A kereskedelemfinanszírozás az áruk mozgását (és a szolgáltatások nyújtását) belföldön vagy határon átnyúló viszonylatban elősegíteni hivatott fizetéskezelést jelent. A nemzetközi áruszállításkor az importőr számára fennáll az a kockázat, hogy az áruk nem érkeznek meg, míg az exportőr amiatt aggódhat, hogy a kifizetésre nem kerül sor. E veszélyek csökkentése érdekében ezért számos kereskedelemfinanszírozási eszköz a bankokat helyezi az ügylet középpontjába.
71. A kereskedelemfinanszírozásnak számos különböző formája lehet. Többek között:
- a. „Nyitvaszállítási” ügyletek: olyan ügyletek, amelyeknél a vevő az áruk átvételét követően teljesít fizetést. Ezek a kereskedelemfinanszírozás legelterjedtebb eszközei, az ügylet kereskedelmi vonatkozású mögöttes jellegéről azonban a pénzáttutalást végző bankok gyakran nem szereznek tudomást. Az ilyen ügyletekhez kapcsolódó kockázatok kezelése érdekében a bankoknak jelen ajánlás ágazatspecifikus előírásait célszerű alapul venniük.
 - b. Okmányos meghitelezés (akkreditív): az akkreditív egy bank által kibocsátott pénzügyi eszköz, amely bizonyos, a hitelfeltételekben meghatározott „megfelelő” dokumentumok (például az áruk feladására vonatkozó bizonyítékok) bemutatásakor garantálja a kifizetést egy megnevezett kedvezményezett (jellemzően egy exportőr) számára.
 - c. Okmányos beszedés: az okmányos beszedés azt a folyamatot jelenti, amelynek során valamely „beszedő” bank fizetést vagy elfogadott váltót szed be áruimportőröktől a fizetés exportőröknek

történő továbbítása céljából. A beszédést végző bank viszonzásképpen átadja az importőrnek a releváns kereskedelmi okmányokat (amelyeket az exportőrtől, rendszerint annak bankjától kap meg).

72. Az egyéb finanszírozási termékek, például a forfait-ügyletek vagy a strukturált finanszírozás, illetve a projektfinanszírozáshoz hasonló, szélesebb körű tevékenységek a jelen ajánlás hatályán kívül esnek. Az ilyen termékeket kínáló bankoknak a jelen ajánlás ágazatspecifikus előírásaiban található általános útmutatásban foglaltak szerint szükséges eljárniuk. A kereskedelemfinanszírozási eszközökkel vissza lehet élni ML/TF céljából. A vevő és az eladó például összejátszhat annak érdekében, hogy nemzetközi pénz- vagy értékátutalás céljából hamisan adja meg az áruk árát, minőségét vagy mennyiségét.
73. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (ICC) az akkreditívek és az okmányos beszédések használatára irányadó standardokat dolgozott ki, azok azonban nem térnek ki a pénzügyi bűncselekményekkel kapcsolatos kérdésekre. Az MNB javasolja az érintett szolgáltatóknak figyelembe venni, hogy a standardok alkalmazása nem jelenti azt, hogy a bankoknak nem szükséges eleget tenniük az AML/CFT kötelezettségeiknek. Az e szektorbeli szolgáltatóknak a jelen ajánlás 1. sz. mellékletében felsorolt kockázati tényezőket és intézkedéseket javasolt figyelembe venniük. Az MNB jó gyakorlatnak tartja a kockázati tényezők megfelelő mérlegelését követően az alábbi intézkedések végrehajtását.
74. A kereskedelemfinanszírozási ügyletekben részt vevő bankok gyakran csak részinformációkhoz férnek hozzá az ügyletet és az abban részes feleket illetően. A kereskedelmi okmányok sokfélék lehetnek, és a bankok nem feltétlenül rendelkeznek a hozzájuk beérkező kereskedelmi okmányok különböző típusaira vonatkozó szakismeretekkel. Ez problémássá teheti a ML/TF kockázat feltárását és értékelését. A bankoknak mindazonáltal a józan ítélőképesség és a szakmai megítélés alapján szükséges értékelniük, hogy a birtokukban lévő információk és okmányok milyen mértékben adhatnak okot ML/TF aggodalomra vagy gyanúra.

Intézkedések

75. Az MNB elvárja, hogy a bankok végezzék el a jogszabályokban előírt ügyfél-átvilágítási intézkedéseket az utasítást adó fél vonatkozásában. A gyakorlatban a bankok többsége csak meglévő ügyfelektől fogad el utasításokat, és a banknak az ügyféllel fenntartott, szélesebb üzleti kapcsolata segíthet az átvilágításra irányuló erőfeszítésekben.
76. Amennyiben egy bank kereskedelemfinanszírozási szolgáltatásokat nyújt az ügyfélnek, az ügyfél-átvilágítási folyamat keretében célszerű lépéseket tennie ügyfele üzleti tevékenységének megismerése érdekében. A bank információkat szerezhet például a következőkre vonatkozóan: melyek azok az országok, amelyekkel az ügyfél kereskedik, mely kereskedelmi útvonalakat használja, milyen árukkal kereskedik, kivel folytat üzleti tevékenységet (vevők, beszállítók stb.), igénybe vesz-e meghatalmazottakat vagy harmadik feleket, és ha igen, azok hol találhatóak. Ez segíthet, hogy a bank megismerje ügyfelét, és feltárja a szokatlan vagy gyanús ügyleteket.
77. Amennyiben a bank levelezőbank, szükséges átvilágítania a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankot. A levelezőbankoknak a jelen ajánlás 1. sz. mellékletében meghatározott kockázati tényezők figyelembevétele mellett a jelen ajánlásban foglalt iránymutatásokat javasolt követniük.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

78. A magasabb kockázatot jelentő helyzetekben a bankoknak fokozott ügyfél-átvilágítást szükséges alkalmazniuk. Ennek keretében a bankoknak célszerű mérlegelniük, hogy szükségesek-e magára az ügyletre és az ügylet egyéb szereplőire (többek között a nem ügyfelekre) irányuló, alaposabb átvilágítási ellenőrzések.
79. Az ügylet egyéb szereplőire irányuló ellenőrzések többek között a következőkre terjedhetnek ki:
- Az ügyletben érintett egyéb szereplő tulajdonosi szerkezetének és hátterének jobb megismerését szolgáló lépések, különösen abban az esetben, ha azok magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található, vagy ha magas kockázatot jelentő árukat kezelnek. Ide tartozhat cégjegyzékek és harmadik felek hírforrásainak ellenőrzése, illetve a nyílt forrásokban végzett internetes keresés.
 - További információk beszerzése az érintett felek pénzügyi helyzetéről.
 - Az ügyletekre irányuló ellenőrzések többek között a következőkre terjedhetnek ki: harmadik felek forrásainak vagy nyílt forrásból származó adatforrásoknak – például a Nemzetközi Tengerészeti Hivatal adatforrásainak (például figyelmeztető feljegyzések, hajóraklevelek, fuvar- és árképzési ellenőrzések) – a használata, vagy a hajózási társaságok ingyenes konténer-nyomonkövetési szolgáltatásának igénybevétele a szolgáltatott információk ellenőrzése, valamint annak ellenőrzése érdekében, hogy az ügylet célja jogszerű-e;
 - a szakmai megítélés alapján annak mérlegelése, hogy az áruk árképzése kereskedelmi szempontból racionális-e, különösen a kereskedelem tárgyát képező olyan áruk tekintetében, amelyekre vonatkozóan megbízható és naprakész árképzési információk szerezhetők;
 - annak ellenőrzése, hogy a fuvarozott áruk tömege és mennyisége összhangban van-e a fuvarozási móddal.
80. Mivel az akkreditívek és az okmányos beszedvények túlnyomórészt papíralapúak, és azokat kereskedelmi vonatkozású okmányok (például számlák, hajóraklevelek és manifesztek) kísérik, az ügyletek automatizált monitoringja nem feltétlenül megvalósítható. A feldolgozást végző banknak javasolt értékelni ezeket az okmányokat abból a szempontból, hogy összhangban vannak-e a kereskedelmi ügylet feltételeivel, és szükséges megkövetelnie a munkatársaitól, hogy szakértelmükre és szakmai megítélésükre támaszkodva mérlegeljék, hogy bármilyen szokatlan jellemzők miatt indokolt lehet-e fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések alkalmazása, illetve felmerül-e ML/TF gyanú.

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

81. A bankok által a csalás felderítése és az ügyletek Nemzetközi Kereskedelmi Kamara által meghatározott standardoknak való megfelelésének biztosítása érdekében rutinszerűen elvégzett ellenőrzések azt jelentik, hogy a gyakorlatban még az alacsonyabb kockázatot jelentő helyzetekben sem alkalmazhatnak egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket.

Az életbiztosítási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

Az életbiztosítás célja, hogy egy bizonytalan jövőbeli esemény, például haláleset, betegség vagy a hosszabb élettartam miatt a megtakarítások nyugdíj alatti kimerülésének kockázatával (élettartam-kockázat) szemben pénzügyi védelemben részesítse a kedvezményezettet. A védelmet egy biztosító valósítja meg, aki összevonja a több különböző kötvénytulajdonost érintő pénzügyi kockázatokat. Életbiztosítások befektetési termékként vagy nyugdíjcélra is vásárolhatók, a megtakarítási elem és kockázati fedezet egy szerződésben is megvásárolható (akár ún. befektetési egységekhez kötött, akár hagyományos életbiztosítási termékként). Nagyon lényeges a biztosítási kockázatok jellege miatt a tisztán kockázati életbiztosítások köre is, amelyek esetében megtakarítási/befektetési része a szerződésnek nincs. Ez utóbbi terméktípus esetében a pénzmosási kockázat is rendkívül alacsony. Léteznek egyszeri díjas és rendszeres díjas életbiztosítások, és a megtakarítási elemet is tartalmazó szerződés esetén jellemzően adott a lehetőség az ügyfél számára arra is, hogy a vállalt díjfizetés mellett eseti díjat is fizessen be a szerződésre.

Életbiztosításokat különféle értékesítési csatornán keresztül értékesítenek az ügyfelek számára, akik lehetnek természetes vagy jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozások. A szerződés kedvezményezettje lehet a kötvénytulajdonos, illetve egy megnevezett vagy kijelölt harmadik fél; a kedvezményezett a futamidő alatt meg is változhat, és előfordulhat, hogy az eredeti kedvezményezett soha nem részesül az életbiztosításból.

A megtakarítási elemet tartalmazó életbiztosítások többségét hosszú távra tervezik, és jellemzően a szerződésben meghatározott, dokumentált biztosítási esemény – például haláleset vagy nyugdíjba vonulás – esetén nyújtanak kifizetést. Ez azt jelenti, hogy számos életbiztosítás nem elég rugalmas ahhoz, hogy a pénzmosást végzők által elsőnek választott eszköz legyen. Ahogyan azonban más pénzügyi szolgáltatási termékek esetén is – de az átlagoshoz képest itt kisebb kockázatként –, előfordulhat, hogy az életbiztosítás vásárlásához felhasznált pénzeszközök bűncselekményből befolyt bevételből származnak.

82. Az e szektorbeli szolgáltatóknak a jelen ajánlás ágazatspecifikus előírásaiban meghatározott kockázati tényezők és intézkedések mellett az alábbiakat javasolt figyelembe venniük. Ezzel összefüggésben relevánsak lehet a vagyonkezelésre, valamint a befektetésialap-szolgáltatóknak szóló ágazatspecifikus előírások is. Közvetítők igénybevétele esetén az értékesítési csatornához kapcsolódó kockázati tényezők a relevánsak. Ez az iránymutatás a közvetítők számára is hasznos lehet.

Intézkedések

83. A Pmt. 13. § (3)-(4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az életbiztosítási üzletág tekintetében a szolgáltatónak nemcsak az ügyfélre és a tényleges tulajdonosra vonatkozóan szükséges ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaznia, hanem a kedvezményezettek azonosítását vagy megnevezését követően azonnal a kedvezményezettekre is. Ez az jelenti, hogy a szolgáltatónak:

- a. Szükséges megszereznie a kedvezményezett nevét, amennyiben természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyiség nélküli vállalkozást határoz meg kedvezményezettként; vagy
- b. Elegendő információt javasolt szereznie annak érdekében, hogy a kedvezményezettek kiléte megállapítható legyen a kifizetéskor, amennyiben a kedvezményezetteket a személyek bizonyos csoportjaként vagy bizonyos jellemzők alapján nevezi meg. Ha például a kedvezményezettek „a leendő unokáim”, a biztosító információt szerezhet a kötvénytulajdonos gyermekeiről.

- c. Ellenőrzi, hogy a biztosítási összegek kifizetései ténylegesen a már átvilágított biztosítási szerződésben megjelölt kedvezményezettek részére történnek-e. A biztosítási összegek kifizetései címzettjeit pénzmosás megelőzési szempontból minden esetben kedvezményezetteknek szükséges tekinteni függetlenül attól, hogy a biztosítási szerződésben ebben a minőségében feltüntetésre kerültek-e.
- d. A szolgáltató legkésőbb a kifizetéskor ellenőrzi a kedvezményezettek kilétét. Amennyiben a szolgáltató tudja, hogy az életbiztosítást harmadik fél részére engedményezték, és e harmadik fél kapja majd meg a kötvény értékét, az engedményezés időpontjában azonosítja a tényleges tulajdonos kilétét.

Fokozott ügyfél-átvilágítás

A magas kockázatot jelentő helyzetekben az alábbi fokozott ügyfél átvilágítási intézkedésekre lehet szükség:

84. Amennyiben az ügyfél igénybe veszi a szabad felmondási/elállási időszakot, a biztosítási díjat az ügyfél azon bankszámlájára szükséges visszatéríteni, amelyről a pénzt befizették. A szolgáltatónak biztosítani kell, hogy a visszatérítés előtt az ügyfél kilétét ellenőrizze, különösen abban az esetben, ha a biztosítási díj magas, vagy a körülmények más tekintetben szokatlannak tűnnek. A szolgáltatónak azt is javasolt ellenőriznie, hogy a törlés felveti-e a pénzmosás gyanúját, valamint, hogy szükséges-e bejelentést tenniük gyanús tevékenység miatt.
85. További lépések tehetők annak érdekében, hogy a szolgáltatónak kiterjedtebb ismeretei legyenek az ügyfélről, a tényleges tulajdonosról, a kedvezményezetről vagy a kedvezményezett tényleges tulajdonosáról, a harmadik félnek minősülő fizetőkről és kedvezményezettekről. Ilyenek lehetnek a következő intézkedések:
 - a. a Pmt. 13. § (2) bekezdésében foglalt, az előzetes ügyfél-átvilágítás alóli mentességről rendelkező előírás alkalmazásának mellőzése;
 - b. más releváns felek – többek között a harmadik félnek minősülő fizetők és kedvezményezettek – kilétének az üzleti kapcsolat kezdete előtti ellenőrzése;
 - c. további információk beszerzése az üzleti kapcsolat tervezett jellegével kapcsolatban; további információk beszerzése az ügyfélről, valamint az ügyfél és a tényleges tulajdonos azonosító adatainak gyakoribb felülvizsgálata;
 - d. ha a fizető eltér az ügyféltől, annak okának meghatározása;
 - e. a kilétük egynél több megbízható és független forrás alapján történő ellenőrzése;
 - f. az ügyfél pénzeszközei forrásának, például a foglalkoztatására és a fizetésére, a hagyatéki vagy válási egyezségekre vonatkozó adatoknak a beszerzése;
 - g. amennyiben lehetséges, a kedvezményezett azonosítása az üzleti kapcsolat kezdetén, ahelyett, hogy később kerülne sor az azonosításukra vagy megnevezésükre, szem előtt tartva azt a lehetőséget, hogy a kedvezményezett a biztosítás időtartama alatt megváltozhat;
 - h. a kedvezményezett tényleges tulajdonosának azonosítása és kilétének igazoló ellenőrzése;

- i. a Pmt. 19. § és 20. § előírásaival összhangban intézkedések meghozatala annak meghatározása érdekében, hogy az ügyfél kiemelt közszereplő-e, továbbá, hogy a kedvezményezett vagy a kedvezményezett tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő-e a kötvény teljes vagy részleges engedményezésének időpontjában, vagy legkésőbb a kifizetés időpontjában;
 - j. annak előírása, hogy az első fizetést az ügyfél nevéen lévő, olyan banknál vezetett számláról teljesítsék, amely legalább olyan szigorú ügyfél-átvilágítási standardok hatálya alá tartozik, mint Pmt.-ben előírt standardok.
86. A Pmt. 19. § (2)–(4) és (5) bekezdései előírják, hogy a kiemelt közszereplőkkel folytatott üzleti kapcsolat esetén a szolgáltatónak nemcsak a Pmt. 7. – 10 §-ok szerinti ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia, hanem a kötvény kifizetése előtt célszerű a vezető döntésre jogosult személyeket is tájékoztatnia annak érdekében, hogy a vezető tisztségviselők megalapozott álláspontot alakíthassanak ki a helyzethez kapcsolódó ML/TF kockázatról, és dönthessen a kockázat csökkentésére szolgáló legmegfelelőbb intézkedésekről; a szolgáltatónak ezenfelül az üzleti kapcsolat egészére vonatkozóan fokozott ügyfél-átvilágítást szükséges végeznie.
87. Előfordulhat, hogy az ügyleteket gyakoribb és alaposabb monitoringnak célszerű alávetni, (szükség esetén többek között a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzésével).

Egyszerűsített ügyfél-átvilágítás

88. Alacsony kockázatot jelentő helyzetekben (a jogszabályok által megengedett mértékben) az alábbi ügyfél-átvilágítási intézkedések végezhetők:
- a. A szolgáltató feltételezheti, hogy az ügyfél kilétének ellenőrzése már megtörtént, amennyiben egy olyan számláról történt befizetés, amely valamely EGT országbeli felügyelt hitelintézetnél az ügyfél nevére szól, vagy közös tulajdonban van, és arról a szolgáltató meggyőződött.
 - b. A szolgáltató a kedvezményezett nevére szóló valamely EGT-országbeli felügyelt hitelintézetnél vezetett számlára teljesített fizetésekor vélelmezheti, hogy a biztosítás kedvezményezettjének kilétének ellenőrzése megtörtént.

A befektetési vállalkozási tevékenységet végző intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatás

89. A befektetéskezelés a befektető eszközeinek konkrét befektetési célok elérése érdekében történő kezelése. Magában foglalja egyrészt a szabad felhatalmazás alapján történő befektetéskezelést, amelynek keretében a befektetéskezelők befektetési döntéseket hoznak az ügyfelek nevében, másrészt a tanácsadás jellegű befektetéskezelést, amelynek keretében a befektetéskezelők tanácsadást nyújtanak ügyfeleknek arra vonatkozóan, hogy mely befektetést érdemes megvalósítani, ügyleteket azonban nem hajtanak végre az ügyfelek nevében.
90. A befektetéskezelők rendszerint korlátozott számú magán- vagy intézményi ügyféllel állnak kapcsolatban, amelyek közül sokan tehetősek, például vagyonos magánszemélyek, bizalmi vagyongazdálkodók, gazdasági társaságok, kormányzati ügynökségek és más befektetők. Az ügyfelek pénzeszközeit gyakran inkább helyi letétkezelő, nem pedig a befektetéskezelő kezeli. A

befektetéskezeléshez kapcsolódó ML/TF kockázatot ezért elsősorban a befektetéskezelők által kiszolgált ügyfelek típusához kapcsolódó kockázat befolyásolja.

91. Az MNB javasolja az e szektorbeli szolgáltatóknak a jelen ajánlás 1. sz. mellékletében meghatározott kockázati tényezők és intézkedések mellett az alábbiakat is figyelembe venni. A befektetéskezelők az alacsony kockázatot jelentő helyzetekben a jogszabályok által megengedett mértékben alkalmazhatják jelen ajánlás ágazatspecifikus előírásaiban meghatározott egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket.

Intézkedések

92. Elvárt, hogy a befektetéskezelők jellemzően alaposan ismerjék meg ügyfeleiket, hogy segítséget tudjanak nyújtani nekik a megfelelő befektetési portfóliók meghatározásában. Ehhez a szolgáltató hasonló információkat gyűjt össze, mint amelyeket AML/CFT céljára is megszerез.
93. A felügyelt szolgáltatóknak a magasabb kockázatot jelentő helyzetekben jelen ajánlás általános részében (III. fejezet) meghatározott fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt követnie. Ezenfelül amennyiben az üzleti kapcsolathoz társuló kockázat magas, a szolgáltatótól:
- a. elvárt az ügyfelek mögöttes befektetőinek azonosítása, és szükség esetén indokolt ellenőriznie azok kilétét, ha az ügyfél harmadik félnek minősülő, nem szabályozott befektető;
 - b. elvárt a nem ellenőrzött harmadik felek részére vagy általuk teljesített fizetések vagy átutalások okának megismerése.
94. A befektetéskezelők az alacsony kockázatot jelentő helyzetekben a jogszabályok által megengedett mértékben alkalmazhatják jelen ajánlás általános részében (III. fejezet) meghatározott egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket.
95. Az MNB elvárja, hogy felügyelt intézmények azonosítsák az ügyfelek mögöttes befektetőit, és szükség esetén ellenőrizzék azok kilétét, ha az ügyfél harmadik félnek minősülő, nem szabályozott befektető.
96. A felügyelt intézményeknek szükséges megismerniük a nem ellenőrzött harmadik felek részére vagy általuk teljesített fizetések vagy átutalások okát.

A befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézményekre vonatkozó ágazati iránymutatások

97. E fejezetben foglalt elvárások a Pmt. 3. § 28. l) pontja értelmében a befektetési alapkezelő befektetési jegy forgalmazási tevékenysége tekintetében alkalmazandók.
98. Az alap befektetési jegyeinek forgalmazási folyamatában részt vevő felek típusa és száma egyebek között az alap jellegétől függ, és befolyásolhatja azt, hogy a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő mennyit tud az ügyfeléről és a befektetőiről. Az AML/CFT kötelezettségek betartásáért viselt felelősség a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelőre hárul, tekintettel arra, hogy a Pmt. hatálya magukra

befektetési alapokra és a befektetési jegy forgalmazást nem végző befektetési alapkezelőre nem terjed ki, csak a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő forgalmazási tevékenységére.

99. A befektetési alapokat a természetes személyek vagy szervezetek igénybe vehetik ML/TF céljára:

- a. A lakossági alapok forgalmazása gyakran személyes megjelenés nélkül történik; az ilyen alapokhoz gyakran könnyen és viszonylag gyorsan hozzá lehet férni, és az ilyen alapokban szerzett részesedések különböző felek között átruházhatók.
- b. Az alternatív befektetési alapok, így például a fedezeti alapok, az ingatlanalapok és a magántőkealapok általában kevesebb befektetővel rendelkeznek, amelyek lehetnek magánszemélyek és intézményi befektetők (nyugdíjalapok, alapokba fektető alapok) is. A korlátozott számú vagyonos magánszemély részére vagy családi vagyontervezés céljára kialakított alapokkal az ML/TF céljából való visszaélés kockázata magasabb, mint a lakossági alapok esetében, mivel a befektetők nagyobb valószínűséggel vannak olyan helyzetben, hogy ellenőrzést gyakorolhatnak az alap eszközállománya felett.
- c. A befektetés gyakran közép- vagy hosszú távú jellege ellenére- amely miatt e termékek pénzmosási célra való felhasználása kevésbé vonzó -, a növekedés és jövedelem generálására való képességük alapján mégis felkelthetik a pénzmosást végzők érdeklődését.

100. Az alap befektetési jegyeinek forgalmazásában részt vevő egyéb feleknek, például a közvetítőknek is javasolt megfelelniük a saját ügyfél-átvilágítási követelményeiknek, és adott esetben a jelen ajánlás megfelelő fejezeteit szükséges alkalmazniuk.

101. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelőnek a magas kockázatot jelentő helyzetekben többek között a következő fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia:

- a. további ügyfélinformációk szerzése az üzleti kapcsolat létesítése előtt, például az ügyfél jó hírnevéről és háttéréről;
- b. további lépések a megszerzett dokumentumok, adatok vagy információk további ellenőrzése érdekében;
- c. információk beszerzése az ügyfél és a tényleges tulajdonosa pénzeszközeinek forrásáról;
- d. annak előírása, hogy a visszaváltáshoz kapcsolódó fizetést a befektetéshez eredetileg használt számlán, illetve az ügyfél nevére szóló vagy közös tulajdonú számlán keresztül teljesítsék;
- e. az ügyletmonitoring gyakoriságának és intenzitásának növelése;
- f. annak előírása, hogy az első fizetést az ügyfél nevére szóló vagy közös tulajdonú, EGT-országbeli felügyelt hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél, illetve olyan harmadik országbeli felügyelt hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számláról teljesítsék, amely országban az AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai;
- g. vezető tisztségviselők jóváhagyásának megszerzése az ügyletkötéskor, ha az ügyfél első alkalommal használ valamely terméket, illetve vesz igénybe valamely szolgáltatást;
- h. megerősített eljárás alkalmazása az ügyfélkapcsolat és az egyes ügyletek tekintetében.

102. Alacsonyabb kockázatot jelentő helyzetekben, a jogszabályok által megengedett mértékben, és amennyiben a pénzeszközöket ellenőrizhetően az ügyfél nevére szóló vagy közös tulajdonú, valamely EGT-országbeli felügyelt hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számlára, illetve

számláról utalják át, a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedésként felhasználhatja például a pénzeszközök forrását az egyes ügyfél-átvilágítási intézkedések teljesítéséhez.

103. Az ügyfélre vonatkozó helyzetekben, amennyiben a pénzügyi közvetítő a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő ügyfele, a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelőnek kockázatérzékenységi alapon ügyfél-átvilágítási intézkedéseket javasolt alkalmaznia a pénzügyi közvetítő tekintetében. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelőnek egyszersmind kockázatérzékenységi alapú intézkedéseket célszerű hoznia a pénzügyi közvetítő mögöttes befektetőinek azonosítása és kiléte ellenőrzése céljából, mivel ezek a befektetők a közvetítőn keresztül befektetett pénzeszközök tényleges tulajdonosai. Az alacsony kockázatot jelentő helyzetekben a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelők – a jogszabályok által megengedett mértékben – az ajánlás összevont számlák esetében alkalmazható egyszerűsített átvilágítási intézkedésekre vonatkozó bekezdésében ismertetettekhez hasonló egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazhatnak az alábbi feltételek mellett:

- a. A pénzügyi közvetítő az AML/CFT kötelezettségek hatálya alá tartozik valamely EGT országban vagy olyan harmadik országban, amelyben az AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai.
- b. A pénzügyi közvetítőt e követelmények betartása tekintetében hatékonyan felügyelik.
- c. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő kockázatérzékenységi alapon lépéseket tett annak érdekében, hogy meggyőződjön, hogy az üzleti kapcsolathoz társuló ML/TF kockázat alacsony, többek között a pénzügyi közvetítő üzleti tevékenysége, a közvetítő üzleti tevékenysége által kiszolgált ügyféltípusok, valamint a közvetítő üzleti tevékenységét érintő országok értékelése alapján.
- d. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő kockázatérzékenységi alapon lépéseket tett annak érdekében, hogy meggyőződjön, hogy a közvetítő szigorú és kockázatérzékenységi alapú ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz saját ügyfelei és ügyfeleinek tényleges tulajdonosai tekintetében. Ennek keretében a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő kockázatérzékenységi alapon hozzon intézkedéseket, ami értékeli a közvetítő ügyfél-átvilágítási politikáinak és eljárásainak megfelelőségét, például a közvetítő megfelelésére vonatkozó, nyilvánosan hozzáférhető korábbi adatok alapján, vagy a közvetítővel való közvetlen kapcsolattartás útján.
- e. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelő kockázatérzékenységi alapon lépéseket tett annak érdekében, hogy meggyőződjön, hogy a közvetítő – kérésre – haladéktalanul átadja a mögöttes befektetőkre vonatkozó ügyfél-átvilágítási információkat és dokumentumokat, például oly módon, hogy a vonatkozó rendelkezéseket a közvetítővel kötött szerződésbe foglalja, vagy mintavétel útján megvizsgálja, hogy a közvetítő képes-e – kérésre – ügyfél-átvilágítási információkat szolgáltatni.

104. Megnövekedett kockázat esetén, különösen abban az esetben, ha az alapot korlátozott számú befektető számára alakították ki, fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket célszerű alkalmazni, amelyek az alábbiakban kifejtett ügyfél-átvilágítási intézkedéseket foglalhatják magukban.

- a. A befektetési jegyet forgalmazó alapkezelőnek kockázatérzékenységi alapú ügyfél-átvilágítási intézkedéseket szükséges alkalmaznia a végső befektető tekintetében. Az alapkezelő az ügyfél-

átvilágítási kötelezettségeinek teljesítése érdekében – a Pmt. 22.-23. §-ban foglalt feltételekkel összhangban és azokra figyelemmel – hagyatkozhat a közvetítőre.

- b. Az alacsony kockázatot jelentő helyzetekben a befektetési jegyet forgalmazó alapkezelők a jogszabályok által megengedett mértékben egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazhatnak. A fentiekben felsorolt feltételek teljesülése esetén az egyszerűsített ügyfél-átvilágítási intézkedések keretében az alapkezelő azonosítási adatokat átvehet a Pmt. 23. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint, mely adatokat az alapkezelőnek észszerű határidőben szükséges beszereznie a közvetítőtől. Az alapkezelőnek ezt a határidőt a kockázatalapú megközelítéssel összhangban javasolt megállapítania.

V. Záró rendelkezések

105. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
106. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
107. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
108. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2019. május 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György s.k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

ÁGAZATSPECIFIKUS KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

Jelen mellékletben ismertetett kockázati tényezők nem teljeskörűek. Az MNB elvárja, hogy a szolgáltató átfogóan szemlélje a helyzethez kapcsolódó kockázati tényezőket, és vegye figyelembe, hogy az egyes kockázati tényezők fennállása önmagában még nem feltétlenül sorolja magasabb vagy alacsonyabb kockázati kategóriába az üzleti kapcsolatot vagy ügyleti megbízást.

A levelezőbanki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

1. A számlát használhatják más olyan levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankok, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak az adott levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankkal, de a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bankkal nem („nesting” vagy downstream klíring), ami azt jelenti, hogy a levelezőbank közvetett módon az elfogadó banktól eltérő bankok részére nyújt szolgáltatást.
2. A számlát a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank csoportján belüli más olyan szervezetek is használhatják, amelyek tekintetében a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bank nem végzett ügyfél-átvilágítást.
3. A szolgáltatás magában foglalja egy ún. „payable through” számla nyitását, amely lehetővé teszi a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank ügyfelei számára, hogy közvetlenül az igénybe vevő bank nevében bonyolítsanak ügyleteket.

A kockázatot csökkentő tényezők:

4. A kapcsolat a SWIFT kapcsolatra (RMA) korlátozódik, amelynek célja a pénzügyi intézmények közötti kommunikáció lebonyolítása. A SWIFT RMA kapcsolatban a levelezőbankoknak nincs fizetési számla kapcsolata.
5. A bankok inkább közvetlenül járnak el, nem pedig az ügyfelek nevében dolgoznak fel ügyleteket, például két bank közötti valutaváltás esetében, ahol az üzletet közvetlenül kötik a bankok, és amelyeknél az ügylet nem jár harmadik fél részére teljesített fizetéssel. Ezekben az esetekben az ügylet megkötése a levelezési szolgáltatást igénybe vevő bank saját nevében történik.
6. Az ügylet szabályozott piacokon történő értékpapírok eladására, vételére vagy elzálogosítására vonatkozik, például amikor a bank – rendszerint helyi résztvevő közreműködésével – valamely uniós vagy nem uniós értékpapír-elszámolási rendszerhez közvetlen hozzáféréssel rendelkező letétkezelőként jár el vagy ilyen letétkezelőt vesz igénybe.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

7. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank ML/TF elleni küzdelmet célzó politikái, valamint az azok végrehajtása érdekében alkalmazott rendszerei és ellenőrzései nem felelnek meg a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben (Pmt.) előírt standardoknak.
8. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank nem tartozik AML/CFT felügyelet alá.
9. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő banknál, annak anyavállalatánál vagy egy, az igénybe vevő bankkal azonos csoporthoz tartozó felügyelt intézménynél a közelmúltban a nem megfelelő ML/TF elleni politikák és eljárások és/vagy az ML/TF elleni kötelezettségek megsértése miatt hatósági eljárás folyt.
10. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank jelentős mértékű üzleti kapcsolatban áll olyan ágazatokkal, amelyekhez magasabb szintű ML/TF kockázat társul; például a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank készpénzküldő tevékenységet folytat, vagy bizonyos pénzküldő szolgáltatók vagy pénzváltók nevében külföldiekkel vagy a székhelye szerinti ország pénznemétől eltérő pénznemben folytat tevékenységet.
11. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank vezetésében vagy tulajdonosai között kiemelt közszereplők vannak, különösen, ha a kiemelt közszereplő érdemi befolyást gyakorolhat a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankra, vagy ha a kiemelt közszereplő hírneve, feddhetetlensége, illetve a vezetőség tagjaként vagy kulcsfontosságú beosztás betöltőjeként való alkalmassága aggodalomra ad okot, vagy ha a kiemelt közszereplő magasabb ML/TF kockázatot jelentő országból származik. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben a korrupció rendszerszintű vagy széles körben elterjedt.
12. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bankkal fennálló üzleti kapcsolat előzményei aggodalomra adnak okot, például azért, mert az ügyletek mennyisége nincs összhangban a levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank jellegére és méretére vonatkozó ismeretei alapján a levelezőbank által várt mennyiséggel.

A kockázatot csökkentő tényezők:

13. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank AML/CFT ellenőrzései nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai.
14. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank ugyanazon csoporthoz tartozik, mint a levelezőbanki szolgáltatást nyújtó bank, vagy nem magasabb ML/TF kockázatot jelentő országban rendelkezik székhellyel, és megfelel a pénzmosás elleni csoportszintű standardoknak, amelyek nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

15. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank székhelye magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található. A felügyelt intézményeknek javasolt különös figyelmet fordítani azokra az országokra, amelyekben magas a korrupció és/vagy a pénzmosáshoz kapcsolódó egyéb

alapbűncselekmények szintje; amelyeknek a jogrendszere és igazságszolgáltatási rendszere nem megfelelő ahhoz, hogy büntetőeljárást folytasson az adott bűncselekmények esetében; vagy amelyekben nincs AML/CFT felügyelet.

16. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található ügyfelekkel folytat jelentős üzleti tevékenységet.
17. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank anyavállalata magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén rendelkezik székhellyel vagy ott van bejegyezve.

A kockázatot csökkentő tényezők:

18. A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank EGT-tagországban található.

A levelezőbanki szolgáltatást igénybe vevő bank olyan harmadik országban található, amelynek AML/CFT követelményei nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai, és megfelelően teljesíti ezeket a követelményeket A levelezőbankoknak ugyanakkor javasolt figyelembe venniük, hogy ez nem mentesíti őket a Pmt. 18. §-ában foglalt intézkedések alkalmazása alól.

A lakossági banki szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

19. A termék jellemzői az anonimitást részesítik előnyben;
20. A termék lehetővé teszi a termékhez nem kapcsolódó és nem azonosított harmadik felektől származó befizetéseket abban az esetben is, ha az ilyen befizetések nem jellemzők, például a jelzáloghitelek és a hitelek esetében;
21. A termék nem korlátozza a forgalmat, a határon átnyúló ügyleteket vagy hasonló termékjellemzőket; új termékek és üzleti gyakorlatok – többek között új értékesítési mechanizmusok –, illetve új vagy fejlődő technológiák alkalmazása mind az új, mind a meglévő termékek esetében, amennyiben ezek még nem ismertek;
22. Más országban lévő eszközök értékével szembeni hitelnyújtás (ideértve a jelzálogkölcsonöket is), különösen azokban az országokban, ahol nehéz ellenőrizni, hogy az ügyfél jogszerűen rendelkezik-e a biztosítékkal, vagy ahol a hiteleket garantáló felek azonosságát nehéz ellenőrizni;
23. Szokatlanul nagyösszegű vagy nagy értékű ügyletek.

A kockázatot csökkentő tényezők:

24. Korlátozott funkciójú a termék, például:
 - a. Rögzített futamidejű, alacsony megtakarítási küszöbértékű megtakarítási termék;
 - b. Olyan termék, amelyben harmadik fél javára nem érhető el haszon;
 - c. Olyan termék, amelyben csak hosszú távon vagy meghatározott célra érhető el haszon, például nyugdíj vagy ingatlanvásárlás céljára;
 - d. Alacsony értékű hitelkeret, beleértve a meghatározott áruk vagy szolgáltatások megvásárlása céljából nyújtott hiteleket;

- e. Vagy olyan kis értékű termék, beleértve a lízinget, amelyben az eszköz törvényi és használati joga vagy a szerződéses jogviszony megszűnéséig, vagy egyáltalán nem száll át a vevőre.
- f. A terméket csak bizonyos ügyfelek igényelhetik, például nyugdíjasok, szülők a gyermekeik nevében, vagy kiskorúak a nagykorúvá válásukig.
- g. Az ügyleteket a vevő nevére szóló, olyan hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számlán bonyolítják, amely a jogszabályokban előírt AML/CFT követelményeknél nem kevésbé szigorú követelmények hatálya alá tartozik.
- h. Nincs túlfizetési lehetőség.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

- 25. Az ügyfél jellege, így például: az ügyfél készpénzintenzív vállalkozás; az ügyfél magasabb ML kockázatot jelentő vállalkozás, például bizonyos pénzküldő szolgáltatók és szerencsejáték szolgáltatók; az ügyfél magasabb korrupciós kockázatot jelentő vállalkozás, például a bányászatban vagy a fegyverkereskedelemben működik; az ügyfél magas TF-kockázatot jelentő országokat támogató nonprofit szervezet; az ügyfél megfelelő üzleti profil vagy múltbeli adatok nélküli új vállalkozás.
 - a. Külföldi ügyfél. A bankoknak javasolt figyelembe venniük, hogy a Hpt. 282/A §-a az EGT-államban jogszerűen letelepedett fogyasztók számára teremt lehetőséget alapszintű bankszámla megnyitására, az alapszintű fizetési számla nyitásához és használatához való jog azonban csak abban az esetben alkalmazandó, ha a bankok eleget tudnak tenni az AML/CFT kötelezettségeiknek, továbbá nem mentesíti a bankokat a ML/TF kockázat, többek között a bank székhelye szerinti tagállamban tartózkodási hellyel nem rendelkező ügyfélhez kapcsolódó kockázat feltárásának és értékelésének kötelezettsége alól.
 - b. Az ügyfél tényleges tulajdonosa nem azonosítható könnyen, például azért, mert az ügyfél tulajdonosi szerkezete szokatlan, indokolatlanul összetett vagy átláthatatlan, vagy azért, mert az ügyfél bemutatóra szóló részvényeket bocsát ki.
- 26. Az ügyfél magatartása, így például:
 - a. Az ügyfél vonakodik attól, hogy ügyfél-átvilágítási információkat szolgáltatson, vagy úgy tűnik, hogy szándékosan kerüli a személyes kapcsolatfelvételt;
 - b. Az ügyfél személyazonosságát igazoló okmány nyilvánvaló ok nélkül nem szabványos formájú;
 - c. Az ügyfél magatartása vagy az ügylet nagysága nincs összhangban a saját ügyfélkategóriájával kapcsolatos várakozásokkal, illetve az ügyfél által a számlanyitáskor megadott információkkal;
 - d. Az ügyfél magatartása szokatlan, például az ügyfél váratlanul és észszerű magyarázat nélkül – átalányösszegű törlesztésekkel vagy a szerződés idő előtti felmondásával – felgyorsítja a törlesztés megállapodás szerinti ütemét;
 - e. Nyilvánvaló ok nélkül nagy értékű bankjegyeket helyez el betétként vagy nagy értékű bankjegyek kifizetését kéri;
 - f. Inaktív időszakot követően fokozza a tevékenységét; vagy olyan ügyleteket bonyolít, amelyeknek láthatóan nincs gazdasági magyarázata.

A kockázatot csökkentő tényező:

27. Az ügyfél olyan régóta meglévő ügyfél, amelynek a korábbi ügyletei nem adtak okot gyanúra vagy aggodalomra, és a kért termék vagy szolgáltatás összhangban van az ügyfél kockázati profiljával.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

28. Az ügyfél pénzeszközei magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokkal fennálló személyes vagy üzleti kapcsolatokról származnak.
29. A kedvezményezett valamely magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekről ismert, hogy terrorcselekményekhez nyújtanak finanszírozást vagy támogatást, vagy amelyekről ismert, hogy a területükön terrorcselekményeket elkövető csoportok működnek, továbbá azokra az országokra, amelyeket a terrorizmussal, a terrorizmusfinanszírozással vagy a tömegpusztító fegyverek elterjedésével kapcsolatos pénzügyi szankciók, embargók vagy intézkedések hatálya alá vontak.

A kockázatot csökkentő tényező:

30. Az ügyletben érintett országok AML/CFT rendszere nem kevésbé szigorú, mint a Pmt., és azokban alacsony az alaphűncselekmények szintje.

A forgalmazási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

31. A személyes megjelenés hiányában létesített üzleti kapcsolatok, amelyekben nincsenek megfelelő biztosítékok, mint az elektronikus aláírások, a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. július 23.-i 910/2014 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (910/2014 rendelet) összhangban kiadott elektronikus tanúsítványok és a személyazonossággal való visszaélésekkel kapcsolatos ellenőrzések;
32. Más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések átvétele, amennyiben a banknak nincs régóta fennálló kapcsolata a másik szolgáltatóval;
33. Új, még ki nem próbált értékesítési csatornák.

A kockázatot csökkentő tényező:

34. A termék csak olyan ügyfelek számára elérhető, akik eleget tesznek a nemzeti hatóságok által meghatározott jogosultsági feltételeknek; ez a helyzet például az állami ellátások kedvezményezettjei vagy a gyermekeknek szánt, valamely tagállamban nyilvántartásba vett megtakarítási termékek esetében.

Az elektronikuspénz-kibocsátási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez kapcsolódó kockázati tényezők

35. Az elektronikuspénz-kibocsátóknak a következőkhöz kapcsolódó ML/TF kockázatot javasolt mérlegelniük: küszöbértékek; a finanszírozási módszer; valamint hasznosság és piacképesség.

A kockázatot növelő tényezők:

36. Küszöbértékek: a termék lehetővé teszi a következőket: nagyszegű vagy korlátlan összegű fizetések, feltöltés vagy visszaváltás, beleértve a készpénzfelvételt; nagyszegű fizetések, feltöltés vagy visszaváltás, beleértve a készpénzfelvételt; nagy vagy korlátlan összegű pénzeszköz tárolása az elektronikuspénz-terméken/- számlán.
37. Finanszírozási módszer: a termék anonim módon feltölthető, például készpénzzel, anonim elektronikus pénzzel vagy a Pmt. 15. § (3)-(4) bekezdéseinek hatálya alá tartozó elektronikuspénz-termékekkel; nem azonosított harmadik személyektől származó fizetésekkel finanszírozható; más elektronikuspénz-termékekkel finanszírozható.
38. Hasznosság és piacképesség: a termék lehetővé teszi a személyek közötti átutalásokat; a terméket számos kereskedő vagy értékesítési pont elfogadja fizetőeszközként; a terméket kifejezetten arra a célra tervezték, hogy azt a pénzügyi bűncselekmények magas kockázatával járó árukkal és szolgáltatásokkal, például online szerencsejátékkal foglalkozó kereskedők elfogadják fizetőeszközként; a termék határokon átnyúló ügyletekben vagy különböző országok területén is felhasználható; a terméket úgy alakították ki, hogy azt az ügyféltől eltérő személyek használják, például bizonyos partnerkártya-termékek (a kis értékű ajándékkártyák nem tartoznak ide); a termék lehetővé teszi a nagyszegű készpénzfelvételt.

A kockázatot csökkentő tényezők:

39. Küszöbértékek: a termék: alacsony fizetési küszöbértékeket állapít meg a kifizetésekre, a feltöltésre vagy a visszaváltásra vonatkozóan, beleértve a készpénzfelvételt is (ugyanakkor felhívjuk a felügyelt intézmények figyelmét arra, hogy az alacsony küszöbérték önmagában nem feltétlenül elegendő a TF-kockázat csökkentéséhez); korlátozza az adott időszakban elvégezhető fizetések, feltöltések vagy visszaváltások, beleértve a készpénzfelvételek számát; korlátozza az elektronikuspénz-terméken/- számlán egy adott pillanatban tartható pénzeszközök összegét.
40. Finanszírozás: a termék esetében követelmény, hogy a vásárlásra vagy a feltöltésre szánt pénzeszközöket valamely EGT-országbeli hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett, az ügyfél kizárólagos tulajdonában, vagy közös tulajdonban álló számlájáról hívják le;
41. Hasznosság és piacképesség: a termék nem teszi lehetővé vagy szigorúan korlátozza a készpénzfelvételt; csak belföldön használható; a terméket korlátozott számú, az elektronikuspénz-kibocsátó által jól ismert tevékenységet végző kereskedő vagy értékesítési pont fogadja el; a terméket kifejezetten arra a célra tervezték, hogy azt a pénzügyi bűncselekmények magas kockázatával járó árukkal és szolgáltatásokkal foglalkozó kereskedők csak korlátozottan fogadhassák el; a terméket korlátozott számú, alacsony kockázatú szolgáltatás vagy termék fizetésére fogadják el.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

42. Az ügyfél több elektronikuspénz-terméket vásárol ugyanattól a kibocsátótól, gyakran tölti fel a terméket, vagy gazdasági indok nélkül több készpénzfelvételt végez rövid időn belül; amennyiben a forgalmazók (vagy a forgalmazóként eljáró ügynökök) maguk is kötelezett szolgáltatók, ez vonatkozik az ugyanazon forgalmazótól vásárolt, különböző kibocsátók elektronikuspénz-termékekre is.
43. Az ügyfél ügyletei mindig közvetlenül az értékhatár alatt vannak.
44. Úgy tűnik, hogy a terméket több olyan személy használja, akiknek a kilétét a kibocsátó nem ismeri (például a terméket egyidejűleg több IP-címről használják).
45. Gyakran változnak az ügyfél azonosító adatai, például a lakcíme, az IP-címe, vagy a kapcsolódó bankszámlái.
46. A terméket nem a tervezett célra használják, például azt a tengerentúlon használják, miközben azt bevásárlóközponti ajándékkártyának szánták.

A kockázatot csökkentő tényező:

47. A termék csak bizonyos ügyfélkategóriák számára elérhető – például a szociális ellátásban részesülők vagy egy olyan vállalat alkalmazottai számára, amelyik azt dolgozói juttatások céljából bocsátja ki.

Az értékesítési csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

48. A megfelelő biztosítékok – például a 910/2014 rendeletben foglalt kritériumoknak megfelelő elektronikus aláírások, elektronikus azonosítási dokumentumok, valamint a személyazonossággal való visszaélés elleni intézkedések – nélküli online és nem személyes értékesítés.
49. Olyan közvetítőkön keresztül történő értékesítés, amelyek nem a Pmt. vagy a nemzeti jogszabályok szerinti kötelezett szolgáltatók, amennyiben az elektronikuspénz-kibocsátó: a közvetítőre hagyatkozik az elektronikuspénz-kibocsátó egyes AML/CFT kötelezettségeinek teljesítéséhez; valamint nem győződött meg arról, hogy a közvetítő az AML/CFT rendszerekkel és ellenőrzésekkel rendelkezik.
50. A szolgáltatások szegmentálása, azaz az elektronikuspénz-szolgáltatások több, működését tekintve független szolgáltató általi biztosítása megfelelő felügyelet és koordináció nélkül.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

51. A kedvezményezett magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található, vagy a termék ilyen országban található forrásokból kap pénzeszközöket. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekről ismert, hogy terrorcselekményekhez nyújtanak finanszírozást vagy támogatást, vagy amelyekről ismert, hogy a területükön terrorcselekményeket elkövető csoportok működnek, továbbá azokra az országokra, amelyeket a terrorizmussal, a terrorizmusfinanszírozással vagy a tömegpusztító fegyverek elterjedésével kapcsolatos pénzügyi szankciók, embargók vagy intézkedések hatálya alá vontak.

A pénzküldő szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

52. A termék lehetővé teszi a nagyösszegű vagy korlátlan összegű tranzakciókat;
53. A termék vagy a szolgáltatás globálisan használható;
54. Az ügylet készpénzalapú vagy azt anonim elektronikus pénzből, többek között a Pmt. 15. § (3)-(4) bekezdések hatálya alá tartozó elektronikus pénzből finanszírozzák;
55. Egy vagy több, különböző országbeli fizető teljesít átutalást egy helyi kedvezményezett részére.

A kockázatot csökkentő tényező:

56. Az átutalás során használt pénzeszközök a fizető nevére szóló, EGT-országbeli hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számláról érkeznek.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

57. Az ügyfél üzleti tevékenysége: az ügyfél nagy mennyiségű készpénzt kezelő vállalkozás tulajdonosa vagy működtetője, vagy az ügyfél vállalkozásának bonyolult a tulajdonosi szerkezete.
58. Az ügyfél viselkedése: az ügyfél igényeit máshol jobban ki lehetne elégíteni, például azért, mert a pénzküldő szolgáltató nem az ügyfél vagy annak vállalkozása helyén működik. Az ügyfél láthatóan más nevében jár el, például mások vigyáznak az ügyfélre vagy az üzletkötés helyszínén kívül láthatók, vagy az ügyfél egy jegyzetből utasításokat olvas fel. Az ügyfél viselkedésének nincs nyilvánvaló gazdasági értelme, például az ügyfél kérdés nélkül elfogadja a rossz átváltási árfolyamot vagy a magas díjakat, olyan pénznemben kér ügyletet, amely az ügyfél és/vagy a kedvezményezett helye szerinti ország területén nem hivatalos fizetőeszköz vagy nincs általános használatban, illetve nagy összegű valutát kér vagy ad át alacsony vagy magas címletekben. Az ügyfél ügyletei mindig éppen az alkalmazott küszöbértékek alatt vannak, többek között a Pmt. 6. § (1) bekezdés b) pontjában az ügyleti megbízásokra vonatkozóan előírt ügyfél-átvilágítási küszöbérték alatt. A felügyelt intézményeknek javasolt figyelembe venniük, hogy a pénzáttalásokat kísérő adatokról és a 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2015. május 20.-i 2015/847 európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében szereplő küszöbérték csak a nem készpénzből vagy anonim elektronikus pénzből finanszírozott ügyletekre alkalmazandó. Az ügyfél szokatlanul vesz igénybe egy szolgáltatást, például saját maga részére küld vagy saját magától kap pénzt, vagy azt azonnal továbbküldi, miután megkapta. Az ügyfél láthatóan keveset tud a kedvezményezetttről, vagy vonakodik attól, hogy információt szolgáltatson róla. A felügyelt intézmény több ügyfele utal át pénzeszközöket ugyanazon kedvezményezettnek, vagy úgy tűnik, hogy több ügyfélnek megegyeznek az azonosítási adatai, például a címe vagy a telefonszáma. A beérkező ügyletet nem kísérik a fizető félre vagy a kedvezményezettre vonatkozóan előírt információk. A küldött vagy a kapott összeg nincs összhangban az ügyfél jövedelmével (ha ismert).

A kockázatot csökkentő tényezők:

59. Az ügyfél a felügyelt intézmény régi ügyfele, amelynek a múltbeli viselkedése nem adott okot gyanúra, és nincsenek arra utaló jelek, hogy a ML/TF kockázat megnövekedhetett volna.
60. Az átutalt összeg alacsony; a felügyelt intézményeknek azonban szükséges figyelembe venniük, hogy az alacsony összegek önmagukban nem csökkentik a TF kockázatot.

Az értékesítési csatornához kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

61. Nincsenek a finanszírozási eszközre vonatkozó korlátozások, például a készpénz vagy a Pmt. 15. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt mentesség hatálya alá tartozó elektronikuspénz termékekből teljesített fizetések, a banki átutalások vagy a csekkek esetében.
62. Az igénybe vett értékesítési csatorna bizonyos mértékű anonimitást biztosít.
63. A szolgáltatás nyújtása teljes mértékben online történik, megfelelő biztosítékok nélkül.
64. A pénzküldési szolgáltatást olyan pénzforgalmi közvetítők közreműködésével nyújtják, amelyek: egynél több megbízót képviselnek; forgalmuk szokatlan a hasonló helyeken működő készpénzküldő szolgáltatókhoz viszonyítva, például szokatlanul magasak vagy alacsonyak a tranzakciószámok, szokatlanul nagyszámúak a készpénzügyletek, vagy magas az éppen a küszöbérték alá eső ügyletszám, illetve rendes nyitvatartási időn kívül végeznek üzleti tevékenységet; nagy arányban folytatnak üzleti tevékenységet magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területéről származó fizető felekkel vagy kedvezményezettekkel; láthatóan bizonytalanok vagy következtelenek az AML/CFT csoportosítási politika alkalmazása terén; vagy nem a pénzügyi szektorból származnak, és más üzleti tevékenységet folytatnak főtevékenységként.
65. A pénzküldő szolgáltatások nyújtása különböző országok területén található pénzforgalmi közvetítők kiterjedt hálózatán keresztül történik.
66. A pénzküldő szolgáltatás nyújtása túlzottan összetett fizetési láncon keresztül történik, például nagy számú, különböző országok területén található közvetítővel, vagy nem nyomon követhető (formális és informális) elszámolási rendszerek igénybevételével.

A kockázatot csökkentő tényezők:

67. Maguk a pénzforgalmi közvetítők is szabályozott pénzügyi intézmények.
68. A szolgáltatás csak az ügyfél nevére szóló, EGT-országbeli hitelintézetnél vagy pénzügyi intézménynél vezetett számláról vagy igazolhatóan az ügyfél által ellenőrzött számláról indított átutalással finanszírozható.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

69. A fizető fél vagy a kedvezményezett magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található.
70. A fizető fél olyan ország területén rendelkezik lakóhellyel, amelynek nincs, vagy kevésbé fejlett a formális bankszektora, ami azt jelenti, hogy a fizetés helyén informális pénzküldő szolgáltatásokat, például „hawalát” lehet igénybe venni.

A vagyonkezelési szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

71. Jelentős készpénzösszegekre vagy más fizikai értékhordozókra, például nemesfémekre igényt tartó ügyfelek;
72. Kiemelkedően nagy értékű ügyletek;
73. Magasabb ML/TF kockázatot jelentő országokat érintő pénzügyi megállapodások (a felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben jelen van a banki titoktartási kultúra, vagy amelyek nem tesznek eleget az adózási átláthatóságra vonatkozó nemzetközi szabályoknak);
74. Olyan hitelbiztosítékok (beleértve a jelzáloghiteleket is), amelyek más országok területén találhatóak, különösen olyan országokban, ahol nehéz meggyőződni az ügyfél törvényi jogalapjáról a biztosíték vonatkozásában, vagy amennyiben a hitelért kezességet vállaló felek kiléte nehezen ellenőrizhető;
75. Összetett üzleti struktúrák, például bizalmi vagyonkezelés és magán befektetési eszközök használata, különösen abban az esetben, ha a végső tényleges tulajdonos kiléte nem egyértelmű;
76. Több országon átívelő üzleti tevékenység, különösen abban az esetben, ha az több pénzügyi szolgáltatást nyújtót érint;
77. Határokon átnyúló megállapodások, amelyek keretében az eszközöket ugyanazon csoport másik pénzügyi intézményénél vagy a csoporton kívüli másik pénzügyi intézménynél helyezik letétbe vagy ott kezelik, különösen amennyiben a másik pénzügyi intézmény magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található. A felügyelt intézményeknek javasolt különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben magasabb az alapbűncselekmények szintje, nem megfelelő az AML/CFT rendszer vagy nem szigorúak az adózási átláthatóságra vonatkozó szabályok.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

78. Ügyfél és tényleges tulajdonos jellege szerint:
 - a. Magas kockázatot jelentő ágazatokból – például a hadiiparból, a bányászatból, az építőiparból, a szerencsejátékból vagy a katonai magánvállalkozóktól – származó jövedelemmel és/vagy vagyonnal rendelkező ügyfelek;
 - b. Olyan ügyfelek, akikről hitelesen állapítottak meg jogsértést;
 - c. Olyan ügyfelek, akik szokatlanul magas szintű titoktartást és diszkréciót várnak el;
 - d. Olyan ügyfelek, akiknek a pénzköltési és tranzakciós viselkedése megnehezíti a „szokásos” vagy várható viselkedésminták megállapítását;
 - e. Nagyon gazdag és befolyásos ügyfelek, többek között közismert személyek, nem rezidens ügyfelek és kiemelt közszereplők. Amennyiben az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő, a felügyelt intézményeknek mindig fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kell alkalmazniuk a Pmt. 19. §-ban foglaltakkal összhangban;

- f. Az ügyfél – egyértelmű üzleti vagy gazdasági magyarázat nélkül – azt kéri a felügyelt intézménytől, hogy segítsen számára hozzájutni valamely harmadik fél termékéhez vagy szolgáltatásához;

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

79. Az üzleti tevékenység olyan országokban folyik, amelyekben érvényesül a banki titoktartási kultúra, vagy amelyek nem felelnek meg az adózási átláthatóságra vonatkozó nemzetközi szabályoknak;
80. Az ügyfél magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén él, vagy a pénzeszközei ilyen országban folytatott tevékenységből származnak;

Kereskedelemfinanszírozási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

81. A kereskedelemfinanszírozási ügyletekben részt vevő bankok gyakran csak részinformációkhoz férnek hozzá az ügyletet és az abban részes feleket illetően. A kereskedelmi okmányok sokfélék lehetnek, és a bankok nem feltétlenül rendelkeznek a hozzájuk beérkező kereskedelmi okmányok különböző típusaira vonatkozó szakismeretekkel. Ez problémássá teheti az ML/TF kockázat feltárását és értékelését.
82. A bankoknak mindazonáltal célszerű a józan ítélőképesség és a szakmai megítélés alapján értékelniük, hogy a birtokukban lévő információk és okmányok milyen mértékben adhatnak okot ML/TF aggodalomra vagy gyanúra.
83. A bankoknak a lehetséges mértékben szükséges mérlegelniük az alábbi kockázati tényezőket:

Ügyleti kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

84. Az ügylet szokatlanul nagyszemű az ügyfél korábbi kereskedelmi tevékenységére vonatkozó ismeretek fényében.
- a. Az ügylet – nyilvánvaló jogszerű indok nélkül – nagymértékben strukturált, széttagolt vagy összetett, és több felet érint.
 - b. Észszerű magyarázat nélkül okmánymásolatokat használnak olyan helyzetekben, amelyekben az eredeti okmányok lennének elvárhatók.
 - c. Jelentős eltérések vannak az okmányok között, például a legfontosabb okmányokban (azaz a számlákon és a fuvarleveleken) szereplő árumegnevezések és a ténylegesen fuvarozott áruk között, amennyiben ismertek.
 - d. Az áruk típusa, mennyisége és értéke nincs összhangban a banknak a vevő üzleti tevékenységére vonatkozó ismereteivel.
 - e. Az ügylet tárgyát képező áruk magasabb pénzmosási kockázatot jelentenek, például olyan áruk esetében, amelyek árai jelentősen ingadozhatnak, ami megnehezítheti a hamis áruk felderítését.
 - f. Az ügylet tárgyát képező áruk kiviteli engedélyhez kötöttek.

- g. A kereskedelmi okmányok nem felelnek meg az alkalmazandó jogszabályoknak vagy szabványoknak. Az egységárak a banknak az árakra és kereskedelemre vonatkozó ismereteinek fényében szokatlannak tűnnek.
- h. Az ügylet más szempontból szokatlan, például az akkreditíveket gyakran módosítják egyértelmű magyarázat nélkül, vagy az árukat nyilvánvaló kereskedelmi indok nélkül másik ország területén keresztül fuvarozzák.

A kockázatot csökkentő tényezők:

- 85. Független vizsgálóbiztosok ellenőrizték az áruk minőségét és mennyiségét.
- 86. Az ügyletekben régóta ismert partnerek vesznek részt, amelyek egymással kötött ügyleteivel kapcsolatban bizonyított tapasztalatok állnak rendelkezésre, és korábban sor került átvilágításukra.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

- 87. Az ügylet és/vagy az abban részt vevő felek nincsenek összhangban a banknak az ügyfél korábbi tevékenységére vagy üzletágára vonatkozó ismereteivel (például a fuvarozott áruk vagy a fuvarozott mennyiségek nincsenek összhangban az importőr vagy az exportőr üzleti tevékenységére vonatkozó ismeretekkel).
- 88. Léteznek arra utaló jelek, hogy a vevő és az eladó összejátszik, például: a vevő és az eladó ugyanazon személy ellenőrzése alatt áll; az ügyletben részt vevő vállalkozásoknak megegyezik a címe, csak a bejegyzett meghatalmazott címét adják meg, vagy a címet érintő egyéb következtetések tapasztalhatók; a vevő hajlandó arra, vagy ragaszkodik ahhoz, hogy elfogadja az okmányok eltéréseit, vagy eltekintsen azoktól.
- 89. Az ügyfél nem képes vagy nem hajlandó releváns okmányokat szolgáltatni az ügylet alátámasztására.
- 90. A vevő meghatalmazottakat vagy harmadik feleket vesz igénybe.

A kockázatot csökkentő tényezők:

- 91. Az ügyfél meglévő ügyfél, amelynek az üzleti tevékenységét a bank jól ismeri, és az ügylet összhangban van az adott üzleti tevékenységgel.
- 92. Az ügylet olyan tőzsdén jegyzik, amely az Uniós adatközlési követelményekhez hasonló adatközlési követelményeket ír elő.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

- 93. Az ügyletben érintett országban (többek között az áruk származási országában, az áruk rendeltetési országában, illetve a tranzitországban vagy az ügylet bármelyik felének letelepedési országában) valutaváltási ellenőrzések vannak érvényben. Ez növeli annak kockázatát, hogy az ügylet valódi célja, hogy a helyi jogszabályok megsértésével kerüljön sor valutaexportra.

94. Az ügyletben érintett országban magasabb az alpbűncselekmények (például a kábítószerkereskedelemhez, a csempészethez vagy a hamisításhoz kapcsolódó bűncselekmények) szintje vagy szabadkereskedelmi övezetek vannak.

A kockázatot csökkentő tényezők:

95. A kereskedelem az EU/EGT területén folyik.
96. Az ügyletben érintett országok AML/CFT rendszere nem kevésbé szigorú, mint a Pmt. előírásai, és ahol alacsony az alpbűncselekmények szintje.

Az életbiztosítási szolgáltatást nyújtó intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz és ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

97. A fizetések rugalmassága, például, ha a termék lehetővé teszi a következőket: nem azonosított harmadik személyektől származó fizetések; nagyszámú vagy korlátlan összegű díjfizetés, túlfizetés vagy jelentős mennyiségű kisebb összegű díjfizetés; valamint készpénzfizetés.
98. Könnyű hozzáférés a felhalmozott pénzeszközökhöz, például a termék lehetővé teszi a bármikori részleges pénzfelvételt vagy az idő előtti visszavásárlást, korlátozott költségek és díjak mellett.
99. Piacképesség, például a termék: másodlagos piacokon forgalmazható; felhasználható hitel biztosítékként.
100. Anonimitás; a termék elősegíti vagy lehetővé teszi az ügyfél anonimitását.

A kockázatot csökkentő tényezők:

A termék:

101. azt csak valamely előre meghatározott esemény, például haláleset bekövetkezése esetén, vagy meghatározott időpontban fizetik ki, mint például fogyasztói és jelzáloghitelekre kötött és csak a biztosított személy halálakor kifizetett hitelfedezeti életbiztosítási kötvények esetében;
- Nincs visszavásárlási értéke;
 - Nincs befektetési eleme;
 - Nem tesz lehetővé harmadik fél általi befizetést;
 - A teljes befektetést kis összegre teszi lehetővé;
 - Alacsony díjú életbiztosítás;
 - Csak kis értékű rendszeres díjfizetést tesz lehetővé, túlfizetést például nem;
 - Csak munkáltatókon – például nyugdíj-, nyugellátási rendszeren vagy a munkavállalók részére nyugellátást biztosító hasonló rendszeren – keresztül elérhető, amelyek esetében a járulékfizetésre a bérből történő levonással kerül sor, és a rendszerre vonatkozó szabályok nem teszik lehetővé a tagnak a rendszer keretében való részesedését;
 - Nem vásárolható vissza rövid vagy középtávon, például a korai visszavásárlási lehetőség nélküli nyugdíjrendszerek esetében;

- i. Nem használható biztosítékként;
- j. Nem teszi lehetővé a készpénzfizetést;
- k. Feltételekhez kötött az adókedvezmény kihasználása.

Az ügyfelekhez és a kedvezményezettekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

102. Az ügyfél jellege, például: olyan jogi személyek, amelyeknek a szerkezete megnehezíti a tényleges tulajdonos kilétének azonosítását; az ügyfél vagy az ügyfél tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő;
103. A kötvény kedvezményezettje vagy e kedvezményezett tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő; az ügyfél életkora szokatlan a keresett termék típusához képest (például az ügyfél nagyon fiatal vagy nagyon idős);
104. A szerződés nem felel meg az ügyfél vagyoni helyzetének; az ügyfél foglalkozása vagy tevékenysége közismerten nagy valószínűséggel kapcsolódhat pénzmosáshoz, például mert közismerten rendkívül készpénzintenzívek vagy magas korrupciós kockázatnak vannak kitéve; a szerződést „kapuőr” – például az ügyfél nevében eljáró bizalmi vagyonkezelő társaság – írja alá; a kötvénytulajdonos és/vagy a szerződés kedvezményezettje olyan társaság, amelynek részvényesi meghatalmazottjai vagy bemutatóra szóló részvényei vannak.
105. Az ügyfél viselkedése a szerződéssel összefüggésben: az ügyfél gyakran helyezi át másik biztosítóhoz a szerződést; gyakori és magyarázat nélküli visszavásárlások, különösen akkor, ha a visszatérítést eltérő bankszámlákra teljesítik; az ügyfél gyakran vagy váratlanul él a szabad felmondásra vonatkozó rendelkezések, illetve az elállási időszakok lehetőségével, különösen abban az esetben, ha a visszatérítést egy látszólag kapcsolatban nem álló harmadik fél részére teljesítik; az ügyfélnek magas költségei merülnek fel azért, hogy valamely termék idő előtti megszüntetését kéri; az ügyfél a szerződést egy látszólag kapcsolatban nem álló harmadik félre ruházza át; az ügyfélnek a biztosítási összeg és/vagy a díjfizetés módosítására és/vagy növelésére irányuló kérelme szokatlan vagy túlzó.
106. Az ügyfél viselkedése a kedvezményezettel összefüggésben: csak a kárigény bejelentésekor hozzák a biztosító tudomására a kedvezményezett megváltozását; az ügyfél megváltoztatja a kedvezményezettre vonatkozó záradékot, és egy látszólag kapcsolatban nem álló harmadik felet jelöl ki; a biztosító, az ügyfél, a tényleges tulajdonos, a kedvezményezett vagy a kedvezményezett tényleges tulajdonosa különböző országok területén található.
107. Az ügyfél viselkedése a fizetésekkel összefüggésben: az ügyfél szokatlan fizetési módszereket, például készpénzt vagy strukturált monetáris eszközöket, illetve az anonimitást elősegítő egyéb fizetési eszközöket használ; magyarázat nélkül, különböző bankszámlákról teljesített fizetések; nem az ügyfél lakóhelye szerinti országban létesített bankokból teljesített fizetések; az ügyfél gyakori vagy nagyszámú túlfizetést teljesít, amikor az nem várható; kapcsolatban nem álló harmadik személyektől beérkező fizetések; nyugdíjazási programba fizetett felzárkózási járulék a nyugdíjba vonulás időpontjához közeli időpontban.

A kockázatot csökkentő tényezők:

- 108. Vállalati tulajdonú életbiztosítás esetén az ügyfél:
- 109. Olyan hitelintézet vagy pénzügyi intézmény, amely AML/CFT követelmények hatálya alá tartozik, és amely felett az e követelményeknek való megfelelés tekintetében a Pmt.-nek megfelelő módon felügyeletet gyakorolnak;
- 110. Tőzsdén jegyzett részvénytársaság, amelyre (tőzsdei szabályzat, jogszabályok vagy végrehajtható eszközök útján) olyan szabályozási közzétételi követelmények vonatkoznak, amelyek értelmében biztosítani szükséges a társaság tényleges tulajdonosának megfelelő átláthatóságát, illetve ilyen társaságok többségi tulajdonú leányvállalatai;
- 111. EGT-ország területén található közigazgatási hatóság vagy állami vállalat.

Az értékesítési csatornákhöz kapcsolódó kockázati tényezők

- 112. A kockázatot növelő tényezők: Nem személyes értékesítés, például megfelelő biztosítékok – többek között a 910/2014 Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (eIDAS Rendelet) rendeletnek megfelelő elektronikus aláírások vagy elektronikus azonosítási dokumentumok – nélküli internetes, postai vagy telefonos értékesítés;
- 113. Hosszú közvetítői láncok;
- 114. Szokatlan körülmények között (például nem indokolt földrajzi távolságból) vesznek igénybe közvetítőt.

A kockázatot csökkentő tényezők:

- 115. A biztosító jól ismeri a közvetítőket, és meggyőződik arról, hogy a közvetítő a kapcsolathoz társuló kockázattal arányos és a Pmt.-ben előírtakkal összhangban lévő ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmaz.
- 116. A termék csak bizonyos társaságok alkalmazottai számára elérhető, amely társaságok szerződést kötöttek a biztosítóval annak érdekében, hogy életbiztosítást biztosítson az alkalmazottainak, például juttatási csomag részeként.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

- 117. A biztosító, az ügyfél, a tényleges tulajdonos, a kedvezményezett vagy a kedvezményezett tényleges tulajdonosa magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén található vagy ilyen országokkal áll kapcsolatban. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben az AML/CFT felügyelet nem hatékony.
- 118. A biztosítási díjat magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén alapított pénzügyi intézményeknél vezetett számlákról fizetik. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben az AML/CFT felügyelet nem hatékony.
- 119. A közvetítő magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található. A felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az országokra, amelyekben az AML/CFT felügyelet nem hatékony.

A kockázatot csökkentő tényezők:

120. Az országot hiteles források, például kölcsönös értékelések vagy részletes értékelő jelentések olyan országként azonosítják, amely hatékony AML/CFT rendszerrel rendelkezik.
121. Az országot hiteles források olyan országként azonosítják, amelyben alacsony a korrupció és egyéb bűncselekmények szintje.

A befektetési vállalkozási tevékenységet végző intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz vagy ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

122. Az ügyletek szokatlanul nagyösszegűek;
123. Lehetségesek a harmadik felek általi fizetések;
124. A terméket vagy a szolgáltatást jegyzési célra használják, azt rövid időn belül visszavásárlási lehetőségek követik, a befektetéskezelő korlátozott beavatkozása mellett.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

125. Az ügyfél viselkedése, például:
- A befektetésnek gyakran nincs nyilvánvaló gazdasági célja;
 - Az ügyfél egyértelmű magyarázat nélkül azt kéri röviddel az első befektetés után vagy a kifizetés napja előtt, hogy visszavásárolhassa vagy visszaválthassa valamely hosszú távú befektetését, különösen, ha ez pénzügyi veszteséghez vagy magas ügyleti díjak fizetéséhez vezet;
 - Az ügyfél rövid időn belül, nyilvánvaló stratégia vagy gazdasági magyarázat nélkül részvények ismétlődő vásárlását és eladását kéri;
 - Az ügyfélre és a tényleges tulajdonosra vonatkozó ügyfél-átvilágítási információk átadására való hajlandóság hiánya;
 - Az ügyfél-átvilágítási információk vagy a fizetési adatok gyakori változása;
 - Az ügyfél több pénzt utal át, mint amennyi a befektetéshez szükséges, és a többletösszegek visszatérítését kéri;
 - Gyanúra adnak okot azok a körülmények, amelyek mellett az ügyfél igénybe veszi az elállási időszakot; előzetes értesítés nélkül több számla használata, különösen abban az esetben, ha ezeket a számlákat több különböző országban vagy magas kockázatot jelentő országok területén vezetik;
 - Az ügyfél oly módon kívánja strukturálni a kapcsolatot, hogy több felet, például részvényesi meghatalmazottakkal rendelkező társaságokat vesz igénybe különböző országok területén, különösen abban az esetben, ha ezek az országok magasabb ML/TF kockázatot jelentenek.
126. Az ügyfél jellege, például:
- Az ügyfél magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén bejegyzett társaság vagy bizalmi vagyonkezelő (a felügyelt intézményeknek célszerű különös figyelmet fordítaniuk azokra az

- országokra, amelyek ténylegesen nem tesznek eleget az adózási átláthatóságra vonatkozó nemzetközi szabályoknak);
- b. Az ügyfél olyan befektető, amely alig vagy egyáltalán nem végez ügyfél-átvilágítást saját ügyfeleinek körében;
 - c. Az ügyfél harmadik félnek minősülő, nem szabályozott befektető;
 - d. Az ügyfél tulajdonosi és ellenőrzési struktúrája átláthatatlan;
 - e. Az ügyfél vagy tényleges tulajdonosa kiemelt közszereplő, vagy más olyan kiemelkedő pozíciót tölt be, amely lehetővé teheti számára, hogy személyes haszonszerzés céljából visszaéljen a pozíciójával;
 - f. Az ügyfél részvényesi meghatalmazottakkal rendelkező, nem szabályozott társaság, amelynek ismeretlenek a részvényesei.

127. Az ügyfél üzleti tevékenysége, például a pénzeszközei a pénzügyi bűncselekmények magas kockázatát hordozó szektorokban folytatott üzleti tevékenységből származnak.

A kockázatot csökkentő tényezők:

128. Az ügyfél olyan intézményi befektető, amelynek a jogállását EGT-országbeli kormányzati ügynökség ellenőrizte, például kormányzat által jóváhagyott nyugdíjrendszer.
129. Az ügyfél EGT-országbeli ország kormányzati szerve.
130. Az ügyfél EGT-országbeli ország területén bejegyzett pénzügyi intézmény.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

131. A befektető vagy a letétkezelő magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén található.
132. A pénzeszközök magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területéről származnak.
133. A befektetéskezelőknek javasolt alaposan megismerniük ügyfeleiket, hogy segítséget tudjanak nyújtani nekik a megfelelő befektetési portfóliók meghatározásában. Ehhez a felügyelt intézmények hasonló információkat gyűjtenek össze, mint amelyeket AML/CFT céljára is megszereznek.

A befektetési alapkezelési tevékenységet végző intézményekre vonatkozó kockázati tényezők

Kockázati tényezők

Termékekhez, szolgáltatásokhoz vagy ügyletekhez kapcsolódó kockázati tényezők

Az alapkockázatot növelő tényezők:

134. Az alapot korlátozott számú magánszemély számára vagy családi vagyontervezés céljára alakították ki, például magánalap vagy egyetlen befektetővel rendelkező alap.
135. Lehetséges az alap jegyzése, majd azt követően a befektetés rövid időn belüli visszaváltása anélkül, hogy ennek kapcsán a befektetőnek jelentős adminisztratív költségei merülnének fel.

136. Az alap befektetési jegyeivel oly módon lehet kereskedni, hogy az ügylet időpontjában nem értesítik az alapkezelőt, és ennek következtében a befektetőre vonatkozó információk több alany között oszlanak meg (mint a másodlagos piacon kereskedett zárt végű alapok esetében)

A jegyzéshez kapcsolódó kockázatot növelő tényezők:

137. A jegyzés több ország területén található számlákat vagy harmadik feleket érint, különösen abban az esetben, ha ezek az országok a jelen ajánlás ágazatspecifikus iránymutatásaiban meghatározottak szerint magas ML/TF kockázatot jelentenek.

138. A jegyzés harmadik félnek minősülő jegyzőket vagy kedvezményezetteket érint, különösen abban az esetben, ha erre nem lehet számítani.

Az alapkockázatot csökkentő tényezők:

139. A harmadik felek általi fizetések nem engedélyezettek.

140. Az alap csak kisbefektetők számára áll nyitva, a befektetéseket maximalizálják.

Ügyfélkockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

141. Az ügyfél viselkedése szokatlan, például:

- a. A befektetés nélküli nyilvánvaló stratégiát vagy gazdasági célt, vagy az ügyfél olyan befektetéseket hajt végre, amelyek nincsenek összhangban az ügyfél általános pénzügyi helyzetével, amennyiben azt az alapkezelő ismeri.
- b. Az ügyfél egyértelmű magyarázat nélkül azt kéri, hogy az eredeti befektetés után rövid időn belül vagy a kifizetés napja előtt visszaválthassa befektetését, különösen abban az esetben, ha ez pénzügyi veszteséget vagy magas ügyleti díjakat eredményez.
- c. Az ügyfél rövid időn belül, nyilvánvaló stratégia vagy gazdasági magyarázat nélkül befektetési jegyek ismételt megvásárlását és eladását kéri.
- d. Az ügyfél gyakran több pénzeszközt utal át, mint amennyi a befektetéshez szükséges, és a többletösszegek visszatérítését kéri.
- e. Az ügyfél előzetes értesítés nélkül több számlát használ, különösen abban az esetben, ha e számlák vezetése több ország területén vagy magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén történik.
- f. Az ügyfél oly módon kívánja strukturálni a kapcsolatot, hogy több felet, például részvényesi meghatalmazottakkal rendelkező társaságokat vesz igénybe különböző országok területén, különösen abban az esetben, ha ezek az országok magasabb ML/TF kockázatot jelentenek.
- g. Az ügyfél hirtelen, magyarázat nélkül megváltoztatja a kifizetés helyét, például megváltoztatja a tartózkodási helye szerinti országot.
- h. Az ügyfél és a tényleges tulajdonos más ország területén található, és az országok legalább egyike jelen ajánlás általános részében (III. fejezet) meghatározottak szerint magasabb ML/TF kockázatot jelent.
- i. A tényleges tulajdonos pénzeszközei magasabb ML/TF kockázatot jelentő ország területén keletkeztek, különösen abban az esetben, ha az ország területén magasabb a pénzmosáshoz és terrorizmusfinanszírozáshoz kapcsolódó alaphűncselekmények szintje.

A kockázatot csökkentő tényezők:

142. Az ügyfél olyan intézményi befektető, amelynek a jogállását EGT-országbeli kormányzati ügynökség ellenőrizte, például kormányzat által jóváhagyott nyugdíjrendszer;
143. Az ügyfél EGT-országbeli vagy olyan harmadik országbeli felügyelt intézmény, amelyben az AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai.

Az értékesítési csatornákhöz kapcsolódó kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

144. Olyan nem egyértelmű vagy összetett értékesítési csatornák, amelyek korlátozzák az alapkezelő azon lehetőségét, hogy átlássa az üzleti kapcsolatait;
145. A forgalmazó a jelen ajánlás általános részében meghatározott magas ML/TF kockázatot jelentő ország területén található.

A kockázatot csökkentő tényezők:

146. Az alap csak az alacsony kockázatot jelentő befektetők valamely megjelölt típusát fogadja el, így például a megbízóként befektető felügyelt intézményeket (például az életbiztosítókat) vagy a vállalati nyugdíjrendszereket.
147. Az alap csak EGT-országbeli vagy olyan harmadik országbeli felügyelt intézmény, például pénzforgalmi közvetítő közreműködésével vásárolható meg és vásárolható vissza, amelyben az AML/CFT követelmények nem kevésbé szigorúak, mint a Pmt. előírásai.

Országkockázati vagy földrajzi kockázati tényezők

A kockázatot növelő tényezők:

148. A befektetők pénze magasabb ML/TF kockázatot jelentő országok területén keletkezett – különösen azokban, ahol a pénzmosáshoz kapcsolódó alpbűncselekmények szintje magasabb.
149. Az alap magasabb korrupciós kockázatot jelentő ágazatokban (például a bányászatban vagy a fegyverkereskedelemben) hajt végre befektetéseket olyan országok területén, amelyekben hiteles források szerint jelentős a korrupció vagy a pénzmosással és a terrorizmusfinanszírozással kapcsolatos egyéb alpbűncselekmények szintje.